

ÜLIÕPILASLEHT

KORP! SAKALA ERINUMBER

PÖLLUMAJANDUSLINE KESKÜHISUS „ESTONIA“

Tallinnas, Jaani 6. Telegrammid: „Zentrestonia“.

SUURIM ÜHISTEGELINE KESKORGANISATSIOON EESTIS.

Omakapitalid 778.600 krooni
Läbimüük 1928. a. 23.694.000 „
Liikmeid 223.

EKSPORT: või- ja piimasaadused.

IMPORT: piimatööstusmasinad ja tarbed, pakkimismaterjal, jõutoit

★

Riikliku iseseisvuse kõrval on tarvilik ka majanduslik iseseisvus.
Täieliku majandusliku iseseisvuse saavutame ainult ühisel jõul,
koondudes ühistegevuse lipu alla.

Ilmusid värsketest, puhastatud tuba-
katest valmistatud uudispaberossid

UUDIS!

Suurepärane maitse! Hea aroom!
Iga pabeross on varustatud hügieenilise vatiga.
25 tükki ainult 25 senti.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS.

EESTI NÜÜDISLÜÜRIKA. Koostanud GUSTAV SUITS.

Sissejuhatava kokkuvõttega ja autorite piltidega. 288 lk. Hind 3 kr. 50 s., iluköites 4 kr.

Valik sisaldab iseloomulikuma osa eesti uuemast luulest, esitades järgmisi autoreid: E. Enno, G. Suits, V. Ridala, M. Under, A. Adson, J. Barbarus, H. Visnapuu, A. Alle, J. Kärner, J. Semper, V. Adams, E. Hiir, J. Schütz.

GUY DE MAUPASSANT: VEE PÄÄL.

Tõlkinud E. ROOST ja JOH. AAVIK. 200 lk., hind 3 kr., iluköites 3 kr. 50 s.

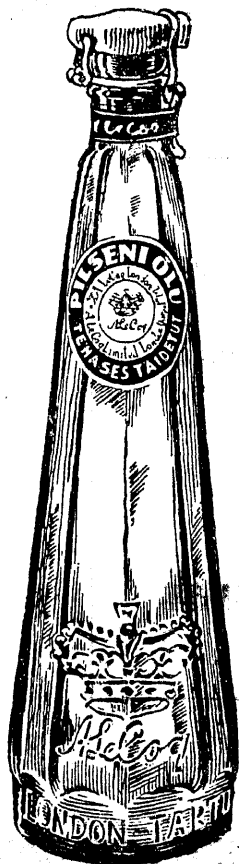
„Vee pääl“ on üks Maupassant'i isiklikemaid teoseid, sisaldades kõige rohkem ja kõige tihedamalt ta omi mõtteid ja tunnelmaid. Stiilist on see vahest M. peenim ja hiilgavaim raamat. Raamat on varustatud Maupassant'i elulooga, raskemate kohtade kommentaaridega, uuemate sõnade seletustega ja teoses kirjeldatud meresõidu kaardiga.

EI RIKU HAMBAGLASUURI.

Ostke ja proovige, — toetage kodumaa tööstust!

A/S. „ODOR“.

A.-s. A. LE COQ'i

London — Tartu

õllevabriku

õlu ja porter,

ning keedetud môdu, limonad, sooda, selters —
tuntud headuses.

Pikalaenu Pank

Tallinnas, Harju tän. 33.

Pank annab hariliku protsendiga (9%) laenusid: põllumajandusele, tööstusele, ehitustegevusele, laevandusele, omavalitsustele ja ühistegelist. ühingutele.

Peale selle annab pank tähtajalisi laenusid mitmesugustel kindlustustel 6 kuust kuni 5 aastani eritingimustel soodustatud ($6-7\frac{1}{2}\%$) protsendiga laevandusele, kaandusele, kalakaubandusele, ühispankadele, ühispiimatallitustele, seemnevilja ja väetisainete ostmiseks põllupidajatele.

Panga Keskasutuse asukoht on Tallinnas, kuid Pank tegutseb kogu Vabariigis oma volinikkude kaudu Eesti Panga osakondades: Haapsalus, Kuressaares, Narvas, Paldes, Pärnus, Petseris, Rakveres, Tartus, Valgas, Viljandis ja Võrus.

A. Brandmann'i

shokolaadi- ja
kompvektivabrik

Tallinnas

*

Tallinnas

ARSENAL

Tallinnas, S.-Karjamaa tänav 1.

Telefonid arsenal
keskjaama kaudu.

Võtab vastu

peale Kaitseministeeriumi tellimiste ka tellimisi teistelt riigiasutustelt, eraisikutelt ja ettevõtjatelt, peajasjalikult autode, mootorite ja muude masinate osade, koonus-, tigu- ja igasuguste teiste hammasrataste, tigufreeside, kuivade, määrgade ja poolmäärgade elementide, hobuse-raudade, vankrite, plekksepa, peenlukusepa tööde, lekaalide ja shabloonide valmistamise peale; igasuguste laskeriistade, sihtimise ja optiliste abinõude parandamise ja kordaseadmise tööde alal.

Toimetab

auto-kummide uuendamist, mahavõtmist ja pealepressimist, hinnaga 3,5 krooni kummi pealt, rataste valmistamist ja rautamist (vitsa pealetõmbamist) külmalt, pressi abil, millede vitsa paksus on kuni $\frac{3}{4}$ ja laius kuni 6 tolli, ratta läbimõõdu juures kuni 170 sm või 67 tolli; samuti ka tarvitusel olevate rataste, rattavitsa pingutamist (kokkupressimist), vitsa maha võtmata.

VASEVALU KUNI 100 KG IGA ÜSIK TÜKK
JA TEEB STANTSIMISE, NIKELDAMISE, MÜS-
TAMISE, ELEKTROTEHNILISI JA MUID TÖID.

Hinnad ajakohased.

!! Ostke ainult kodumaal valmistatud kaupu !!

A.-S. „RAUANIIT“ Tallinnas

VALMISTAB:

Korporatsioonipaelu,
Meester. trikoo-pesu,
Vörksärke,
Spordisärke,
Kaelasidemeid,
Sokke jne. jne.

Nõudke igal pool meie kaupu, sest nad on valmistatud kõrgeväärtuslisest materjaallist ning hinna poolest odavad.

Tellige meilt korporatsioonipaelu.

SAADA ÜLE EESTI.

SAADA ÜLE EESTI.

A.-S.

Eesti Reisibüroo

PEAKONTOR: Tallinn, Pikk t. 6.

Telefon 20-20, 20-21.

OSAKOND: Tartus, Suurturg 7.

Telefon 3-72.

Müüb raudteepileteid kõikidesse kodumaa raudteejaamadesse ning kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse. Laevapiletid igasse ilmaosasse. Ohusõidu piletid „AERO“ ja „DERULUFTI“ liinidel.

Muretseb välispasse ja viisumeid.

Annab nõu väljarändajatele ning turistidele ja muretseb vastavad piletid neile igale poole.

Kirjanduslikke uudiseid:

Beebe, Das Logbuch der Sonne	Kr. 7.50
Christiansen, Das Gesicht unserer Zeit	Kr. 4.95
Eipper, Tiere sehen dich an.	Kr. 8.50
Mann, Erika und Klaus -- Rundherum	Kr. 6.—
Sokolowski, Die Versendung Europas	Kr. 5.50
Stenbock-Fermor, Freiwilliger Stenbock	Kr. 3.10
Trine & Ford, So zwingen wir das Leben	Kr. 4.40
Wassermann, Christoph Columbus	Kr. 9.—
Zweig, Joseph Fouche	Kr. 8.50

Romaane ja jutustusi

Bartsch, Der grosse alte Kater	Kr. 5.50
Bojer, Der neue Tempel	Kr. 7.—
Deledda, Schiffbrüchige im Hafen	Kr. 4.95
Galsworthy, Die letzte Karte	Kr. 5.50
Hauser, Donner überm Meer	Kr. 4.95
Hollaender, Das Schiff der Abenteuer	Kr. 4.40
Istrati, Die Haiduken	Kr. 6.—
Molo, Die Scheidung	Kr. 4.40
Remarque, Im Westen nichts neues	Kr. 4.—
Renn, Krieg	Kr. 6.—
Undset, Gymnadenia	Kr. 7.50
Werfel, Barbara oder die Frömmigkeit	Kr. 8.—
Zweig, Kleine Chronik	Kr. 1.—

O.-Ü. J. G. Krüger'i rmtkpl.,
Tartu, RÜÜTLI 11.

VABRIK:
Järvakandis.
Tel. Lelle 7.

Järvakandi klaasivabrik

KONTOR:
Tallinnas,
Süda 1.
Tel. 15-38, 5-27

Ainus mehaaniline klaasitööstus Eestis.

Ainus mehaaniline klaasitööstus Eestis.

Fourcault sisseseade

valmistab moodsa mehaanilise tööstusviisi juures
kõrgeväärtuslikku

heledat tahvelklaasi

igas suuruses ja paksuses.

**Järvakandi spetsiaal-aknaklaas on headu-
selt parem vastava sordi import-klaasist.**

Tellimised kodumaa tarvitajatelt täidetakse väljaspool järjekorda mõne päeva jooksul, sest produktioon ületab siseturu kogutarviduse mitmekordselt.

Igasugused järelepärimised leiavad kiire ja hoolika tähelepanu.

Le Locle Schweiz

Asutatud 1826. a.

A-S. H-y Moser & Co

Pikk tänav 19

Kõnetr. 22-67

soovitab rikkalikumas valikus

tasku- ja käeuurisid maailmakuulsast Hy Moser & Cie vabrikust Le Locle Schweiz. **Seina-, laua- ja äratuskellasid, kette ja käevõrusid**, kuld- ja plaqué. **Parimat Rootsi kristalli.**

KOHVIK JA KONDIITRI ÄRI H. LAAS

Tallinn, V. Posti t. 7, tel. 26-57.

Akadeemilise pere kohtamispaik.

Alaliselt saadaval oma tööstuse saadused tuntud hääduses.

Põhja Eesti Ühispank

Tallinn, Lai tänav 1. Telef. 6-02.

★

Võtab raha hoiule

jooksvale arvele, aasta ja kuude peale,
makstes ajakohaseid protsente.

Annab laenusid

ja toimetab kõiki pangaoperatsioone.

PÖÖRDE

HABEMEAJAMISTARVETE ALALE TOOB KREEM FASCINATA.

Ta muudab habemeajamise lõbuks! Hõõrufuna nahasse enne selle seebitamist, teeb ta habemetüükad painduvaks kuni juurteni. „FASCINATA“ hoiab Teil kokku habemenoateri!

TARVITAGE AINULT

KREEM
FASCINATA

PUUDER
FASCINATA

LÕHNA ÕLI
FASCINATA

EAU DE
COLOGNE
FASCINATA

SEEP-KREEM

FASCINATA

O/Ü „CALORICA“ (KALORIKA)

ROOTSI PUNSHITEHAS

SOOVITAME OMA TEHASE
KÕRGEVÄÄRTUSLIKKE SAADUSI

Svensk Punsh, 28° kange,
Calorie Punsh 35° kange,
Prima Punsh 40° kange,
Kloostri liköör (Benedictine)
Brandy (***)
Brandy V. O. Brandy V. O. S.
Chartreuse, kollane
Curaçao pruun
Kristall Kümmel
Scotch Whisky
Pomerants
Allasch Kümmel
Riia Balsam
Kirsi liköör
Sherry Brandy
Samiten
Valge viin (vodka)

KROONITUD NÄITUSTEL AINULT KÕRREM. AUHINDADEGA

TALLINN, RÜÜTLI 13, TEL. 15-53

„Estoking“ jalaõud valmistatakse kõige uuemate mudelite järgi.

„Estoking“ jalaõud valmistatakse kõige parematest materjalidest.

„Estoking“ jalaõud on seepärast nāgusad ja vastu pidavad.

„Estoking“ jalaõud ou seejuures võrdlemata odavad.

„Estoking“ jalaõud on igal pool tuntud ja nõutavad.

Vabriku kaitsemärk

Estoking
Tallinn

Tartu osakond Suurturg 10.

Eesti Kommerts Pank

Peapank Tallinnas, Suur Karja tän. 7.

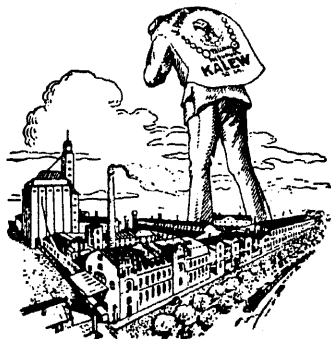
Osakonnad: Haapsalus, Narvas, Pärnus, Petseris, Tartus, Valgas, Viljandis.

Aktiva.

Äriseis 31. detsembril 1929. a.

Passiva.

Kassa ja jooksev arve Eesti Pangas	Kr.	421.506 90	Aktiivkapital	Kr.	1.400.000.—	
Välisvaluuta	"	23.774 09	Amortisats.-kapital	"	284.957.29	Kr. 1.684.957.29
Väärtpaberid	"	475 726.27	Hoiusummad	"		6.372.719.04
Diskont. vekslid ja tähtajalised laenud	"	2.323.138 23	Vekslite rediskont	"		1.035.309.11
Kontokorrent-laenud	"	7.888.677.60	Võlaarved sise- ja välismaa kred.-as.	"		1.287.205 72
Sisemaa korrespondendid:			Sisemaa korrespondendid:			
„Loro“	Kr.	61 618 45	„Loro“	Kr.	495.807.81	
„Nostro“	"	153.779.58	„Nostro“	"	146.231.46	642.039.27
Välismaa korrespondendid:			Välismaa korrespondendid:			
„Loro“	Kr.	47.104 05	„Loro“	Kr.	222.470.50	
„Nostro“	"	109 541.19	„Nostro“	"	649.687.17	872.157 67
Kinnisvara	"	717.696 05	Väljamaksmata maksukäsud	"		60 072.—
Vallasvara	"	109.537 46	Osakonnad	"		759.732.57
Osakonnad	"	758 995 22	Väljaantud garantiid	"		3.670 702.54
Garantiilaenude deebitorid	"	3.670.702.54	Üleminevad summad	"		185.278.85
Üleminevad summad	"	106.608.63	Muud passivad	"		104 198.26
Jooksv. kulud, makst. %/ ja komisjon	"	1.115.824 51	Saadud %/ ja muud tulud	"		1.388.963.57
Muud aktiivad	"	79.105.12				
	Kr.	18.063.335 89				Kr. 18.063.335 89
Inkassodokumendid	Kr.	1.898.400.21				
Depoos olevad väärtused	"	12.350.618.57				Juhatus.

TARVITAGE AINULT MEIE

SUURVESKI JAHUSID

SAADAVAL IGAS PARIMAS ÄRIS.

SUURVESKI

J. Puhk ja pojad

TALLINNAS, RANNAVÄRAVA PUIESTEE 21.

Oma telef. keskjaam. Telegr. address: „PUHK-TALLINN“.

HARUKONTOR: Tallinnas, Estonia puiestee 27.

KONTORID: Tartus, Narvas, Pärnus, Viljandis, Petseris, Valgas, Rakveres, Tapal, Nõmmel ja Türil.

Saavutus!

Lugupeetud tarvitajaskond!

Rõõmuga võime Teile teatada, et meie tehastes, Tallinnas, Pirita teel 6-b, on nüüd käimas uus, moodne tööstusseade. Tubaka toimetab edasi ja ajab kohevile õhusurvemasin, kuna eriline imeja ta puhastab nii tolmu kui ka teistest, tervisele kahjulikkudest lisandustest ning pisielukatest.

See seade on esimene Eestis. Üldse osutub ta viimaseks tehniliseks ja teaduslikuks saavutuseks meieaegses tubakatööstuses.

Meie võime julgesti tõendada, et meie seni juba üldtunnustatud võistluseta head tubakasaadused on ülalmainitud moodsaima uuendusseade tõttu omaduselt veelgi paranenud ja esinevad oma suurepärase maitse läbi.

A.-S. „Laferme“, Tallinn

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

Ksv! senior Otto Mikhelman'ile.

Tema mälestustahvli avamisel.

Kui palju suudab rahvas, palju jaksab mees,
Kui saatuslik suur silmapilk meil kätte jõuab,
Kui käsib isamaa ja aeg meilt nõuab,
Kas elada või surra, muud ei ole ees,
Kui üles kutsutakse kangelaste sugu,
Kui tuleb jätta naine, lapsed, ema, isa,
Ja üle maa käib surma vari, surma kisa —
Meil näitab seda meie oma ajalugu.

Saab aastaid sellest juba mööda kolm-kord kolm,
Kui külma tuisku maha jätsime me linna.
Kes teadis siis, mis saab või kuhu tuleb minna.
Päev veeres pisaraisse, kalmu manu kalm,
Me taga tappis mõök, ees jäätas ulgumeri,
Maad kattis lein, neid maha jättis usk ja lootus.
Näis tühisena tulevik ja ilus lootus,
Jäi seisma süda rinnus, soontes tardus veri.

Aeg oli raske, oli hirmus, oli ränk.
Suurtükid väljal löhestasid vaske
Ja südameid, mis ühest lahutada raske.
Meid varjas mehemeel, ei varjanud meid tänk,
Ja sündis õöst ja murest jumaline ime:
Maa kõikus jalge all, ei kõikund meeste süda.
Sai Eesti riik, kui lõppes vabaduse sõda.
Kas nimetada kõigi kangelaste nime!

Au Sinule, confrater Otto Mikhelman,
et jättes oma elu, andsid meile vara,
Me vaba Kodumaa, me suure palve, ara,
Au Sulle, sinu mälestustahvli man!
Aeg nüüdki raske, mure puurib meie aju,
ja küsimus, mis saab — ei anna meile rahu.
Siin töötame, vennad: tulgu päevi pahu,
et kaitseme sind, Eesti, läbi tormi, raju.

Henrik Visnapuu.

KORP! SAKALA 1909—1929.

20 aastat ühe organisatsiooni elus pole pikk iga, kuid arvestades asjaoluga, et eesti üliõpilaskonna organiseerumises need aastad esindavad ühenduses terve eesti kultuuri arenguga tähtsamaid momente, ei saa selles eitada ka *corp! Sakala*, tähtsust.

Oma ülevaates juhin peatähelepanu *corp! Sakala* asutamisele ja tegevuse algaastaile — looming-
ajajärgule, mil otsiti põhimõtete teostamiseks uusi teid ja loodi oma kodu. Kuna aga järg-
nevad sõja-aastad ja poliitilised sündmused, kiskudes üliõpilase konvendi elust eemale, tõid
kaasa endaga seesmist lõdvenemist, mis halvavalt mõjutas korporatsiooni tegevust, koguni

veel iseseisvuse ajal. Ja Eesti Vabariigi Tartu Ülikool andis üldse üliõpilasele koguni teised ülesanded. Tal pole nüüd Eesti iseseisvuse ajal kohustisi mitte ainult konvendi vastu, vaid samaväärselt ka E. K. Lli, koguni terve üliõpilaskonna vastu, mille 4000 pealine kogu on esindatud Üliõpilaskonna parlamendi kaudu. Üliõpilaskonna üldmassis, mis olulikul rahvusliku koosseisuga, liituvad *corp! Sakalas* kuuluvad kaasvõitlejad lähemalt ja orgaanilisemalt, kui see oli Saksa-Vene ülikooli tegevuse ajastul, kus eesti üliõpilaste hulk moodustas üliõpilastest väikese murdosa.

Sakala asutamise ajal aga pakub Tartu üliõpilaskond koosseisult koguni teist pilti. Ühiskondlikult mõjuvaene vene „kolleegade“ hulk, Balti kõrgema kihi esindajad üliõpilaskonnas — saksa burš ja eestlasi, arvult umbkaudu paar sada. Iga eestlane üliõpilane loeti aga nii-kui-nii kuuluvaks paremasse seltskonda, — mille põhjuseks oli muidugi tolelaegne hariduskonna hõredus ja eesti rahva suur tung haridusele.

Kuni 1907. a. oli Tartus ainult üks eesti organisatsioon — *Eesti Üliõpilaste Selts*, ja mitmed katsed „Seltsi“ korporatsiooniks või „osakonnaks“ muuta, et tõusta seltskondlikult üheväärselt saksa korporatsiooniga, ebaõnnestusid: Vana *Vironia* varises „jõudude puudu-

Pereat tristitia.

Commodo
mf

R. Ritsing.

Nii tihti tõuse - me me kannu tagant kesk naeru rõkkavat ning uljast
juttu, Kui kutsub kohus meid või mõni teine tee. Hõisk jääb me
süda üksi leinas vaga. Me minek unub sõpradelle ruttu,
Rõõm kustutab nii kiirelt ilmas silmavee.

Henrik Visnapuu

Pereat tristitia.

Nii tihti tõuseme me kannu tagant
Kesk naeru rõkkavat ning uljast juttu,
Kui kutsub kohus meid või mõni teine tee.
Hõisk jääb — me süda üksi leinas, vaga.
Me minek unub sõpradelle ruttu,
Rõõm kustutab nii kiirelt ilmas silmavee.

Ja tihti tõuseb vend me keskelt lauast,
Suud annab vennale ning on ju ära.
Hääd teed sull! Pea istume me jälle koos!
Kruus õllega ta järgi tõuseb sauest,
Laul kõlab taas täis kuldset noorussära,
Ning kestab vende püha pidu täies hoos.

Pea meie ringist üks teine kaob
Nii vaikselt tagaspöörmatulle teele.
Ei tule enam see, kes Stüksist üle kant.
Vend pisarsilmil põlvedelle vaob
Ning tõuseb siis: vend läinud meie eele.
Rõõm elavaile, rahu surnuile on ant.

Niisama, vennad, kui mind pole enam,
Kui olete mu sängitanud hauda,
Te tehke nii, kui ikka jälle tuleks ma,
Mu jaoks pange kann kesk pidulauda.
Naer süttigu, laul helisegu kenam,
Kann kõrgelle ning pereat tristitia.

Henrik Visnapuu

sel" 1881./2, *Fr! Viliensist* 1890/1. a. ei kinnitanud aga õppekonna kuraator sakslaste vastu seismisel.

1906/7. a. tekib E. Ü. S-i koosolekul uuesti päevakorraks see küsimus, mis aga poolehoidu ei leia. Korporatsiooni pooldajad lahkuvad Seltsist ja asutavad 1907. a. *Fr! Estica*.

1908. a. kevadel tekkis E. Ü. S-is opositsiooni ringkond, koostuv peamiselt Pärnu gümnaasiumis õppinud üliõpilastest, kes siis ka omavaheliseks nimetuseks võttis *Pernavia*. Sellele ringkonnale, kelle liikmed mitmesugustel põhjustel polnud astunud *Fr! Esticasse*, näis, et Seltsi liiga suureks kasvamisel on sinna sattunud

Rütli korteris 23 E. Ü. S-i liikme osavõtul, kus seati üles ühised põhimõtted ja toonitati, et uus korp! ei ole mõeldud killustamiseks, vaid enam just kogumiseks, ja et ta suudab kaasa tõmmata Seltsi vastu loiuks-jäänud ksv! ksv! (juhtserid).

Jaan Piiskop
Sakala esimene senior

kaasvõitlejaid, kes ei avaldanud küllaldast agarust Seltsi elust osavõtus.

Et Seltsi elus ka 1908. a. sügisene vilistlaste koosolek ei toonud muudatusi, otsustati, et taotleda oma ideaale ja soove, kutsuda ellu uus korporatsioon, kuigi see samm oli seotud suurte raskustega, seda enam, et alul polnud lootud ka suuremat poolehoidu.

Läbirääkimine uue korpli asutamise asjus 13 ksv! osavõtul oli 30. X 08. ja I asutamiskoosolek 5. novembr. 1908. a. vil! O.

Grupp Sakala 20. aastapäeva perekonnaõhult.

Samal koosolekul otsustati võtta *Fr! Viliensise* nimi ja värvid. Ja 14. nov. 1908. a. E. Ü. S-i koosolekul esitati *Fr! Viliensise* asutajate deklaratsioon 14 liikme

poolt. Põhimõtteks esitati deklaratsioonis „mitte ühekarjasus, vaid seesmine side ja vennalik üksmeel“, ja korpli tegevuse eesmärgina ei tahetud näha buršikommete küpsust, vaid esijoones ühiste sihtide taotlemist, mille juures nende ühiste ideaalide taotlemise välismärgiks pidid olema värvid.

Deklaratsioonis põhjendati 4. veeb. 1891. a. *Fr. Viliensise* likvideerimise protokollis pk. 8-l, et mitte ainult E. Ü. S. enamuses, vaid ka vähem osa E. Ü. S-i liikmeid võivat rekonstrueerida *Fr. Viliensise*, ja et *Fr. Viliensise* värvid on antud E. Ü. S-i mitte omanduseks, vaid tarvitamiseks, kuna aga 1905. a. peale Selts ei kannu värve, ka mitte katte all, siis ei tohiks ta keelata „*Fr. Viliensise* nime“ ja värve sellele osale, kes seda uuesti asutavad. Küll aga ei pretendeerita *Fr. Viliensise* vapi peale, kuna seda E. Ü. S. oli kasutanud.

Kõik katsed ühte jäamiseks — et Selts lubaks korpli teotseda oma katuse all iseseisva fraktsioonina, ühise lugemise- mitte ka minoriteeti, mille moodustavad uue korpli asutajad.

Samal koosolekul otsustati ka asutatava korpli värvideks võtta *sinine-violett-valge*, ja esitati organisatsioonile rida nimesid: Põhjala, Polaria, Curelia, Nurmekundia, Sakalonia, Sakala, Liviensis, Calevensis, Viliandia, Palonia, Palensis. Sel koosolekul ei jõutud veel põhimõttelisele otsusele, kuna siiski „*Sakalonia*“ ja „*Põhjala*“ said kõige enam häali.

Koosolekul 21. nov. seletas A. Jung, et kui tahetakse eesti nime, siis juba valida „*Sakala*“. Kuid küsimus jäi uuesti lõplikult lahendamatuks ja kõige rohkem häali sai *Fr. Calevensis*“. Koosolekul 24. nov. esinetakse „*Tarbatonia*ga“, kuid seegi nimi jäetakse kõrvale kui Tartus juba varem olnud korpli nimi. Jung soovib puht-eesti nimesid: „*Põhjala*“, *Sakala*“, mida ka vill Rütli toetab, kuigi enamus pooldab „*Fr. Calevensis*“. Ka esinetakse veel samal koosolekul „*Rotaliaga*“. Finiši jõuavad *Curelia* ja *Sakala* ja uue korpli nimeks saabki *Sakala*. Sellega jõuti eesti korporatsiooni eestipärase nime valikul teed rajajaks. Et kinnitamist kergemini võimaldada, soovitati ka juurde lisada *Sakala*le „*Fr. Sacalensis*“, kuid seda siiski ei pooldatud.

Kuna 1905. aastast peale *Chargierten-Convent*'il enam polnud veto õigust uuesti tekkivate korplide asutamise kohta, esindati väljatöötatud põhikiri Ülikooli Valitsusele 10. dets. 1908. a., mille ta ka kinnitas jaan. 1909.

1908. a. teisel sem. ja 1909. a. esimesel sem. oli viieliikmeline asjaajamise komisjon, kuhu kuulusid: J. Piiskop, K. Grau, A. Jung, K. Pikk, R. Elken, esimene neist juhatajana.

laua ja raamatukoguga, ei kannud tagajärgi — seda peeti „ulaluse“ küsimuseks ja deklarandid teatasid siis, et nad Seltsist lahkuvad. Juba järgneval asutajate koosolekul 18. nov. 1908 (koosolekuid peeti Ülikooli peahoones) loobuti *Fr. Viliensise* nimest ja värvidest, millest ka 25. nov. teatati E. Ü. S.-le, kuna mõõduandvaks momendiks oli *Fr. Viliensise* likvideerimise koosoleku juhataja Dr. O. Kalda teadaanne, et protokollis vastavas tekstis „*dass die Mitglieder d. Vereins Studierender Esten als Frat! „Viliensis“ rekonstruieren dürfen*“ mõeldi ikkagi E. Ü. S-i liikmete enamikku,

C! Q! Holmi fänaval.

Põhikirja järele võisid liikmeks olla ainult eesti soost üliõpilased (К. Сакала состоитъ изъ вступившихъ въ ея составъ Студентовъ-Эстовъ И. Юрьевск. Университета.) (Sellega on ebatõpne H. Karro väide „Üliõpilaslehes“ 1928. a. „et 1913. a. asutatud korp „Ugala“ põhikirjas liikmed ainult eestlased“, „mida varem polevat olnud“.)

23. märtsil 1909. üüriti ka juba konvendi korter — Holmi t. 12.

Asuti kodukorra väljatöötamisele ja juba märtsis valmis deklaratsioon, et selle abil tutvustada E. Ü. S-i vilistlasi nende põhjustega, mis sundisid korpli asutajaid liikmeid lahkuma E. Ü. S-ist. See deklaratsioon saadeti laiali trükitud kujul korp! Sakala ülesastumise ajal — juunis 1909 õiendusena E. Ü. S-i vil! asjaajaja trükitud ringkirjale.

Kuid kinnitamist Haridusministrilt tuli kaua oodata. Asja kiirendamiseks saadeti aprillis kaks kaasvõitlejat Peterburi, siiski alles 18. juunil 1909. a. kirjutas haridusminister Schwartz põhikirjale alla.

Kaaluti korpli ülesastumise aega. Kuigi ülikooli tegevus alles sügisel algas, otsustati siiski juba suvel värvides üles astuda ühenduses eesti muusikapäevaga 21–22. juunil, mis ajaks loodeti vil! vil! Tartu kokku tulevat.

Omavaheline pidulik avamine oli 20. juunil 1909. a. ja sama päeva õhtu k. 8 lehis esmakordselt sinine-violett-valge lipp. Asutajaid — vil! vil! oli 7 ja tegevliikmeid 22. Neist praegu surnud 7 (P. Kaur, M. Koik, M. Hakkaja, Joh. Ainson, R. Elken, N. Hallist, M. Tõnison) eemale jäänud 3, teised vil! vil!

Korporatsiooni

põhimõtteks

olid: 1) rahvuslus, 2) rahvameelsus, et ka edaspidi eesti rahva keskel kui ka eesti rahva kasuks töötada, 3) kehakarastus ja tervishoid, 4) endaharimine, 5) „üks kõige eest, kõik ühe eest“ — loovad raudse jõu ja sideme, 6) karskuse mõtte pooldamine. Kokkuvõttes teadus, kõlblus, tervishoid. Peavooruseks peeti aga tööd ja tööarmastust elujõuks, ka vilistlasena, kui astutakse üldsuse teenistusse.

Avamisball 1909.

14. nov. 1909 oli pidulik avamine, milleks kutsed saadeti kõigile üliõpilasorganisatsioonidele.

Kui jälgida konvendi elu algaastail, võib kindlasti öelda, et ainult kaasvõitlejate vennalik üksmeel säärase kindla korra võis luua, et võitjaks tuldi nendes tormides ja tuultes, mida töid kaasa toleaeagsed välismõjud. See on ka põhjuseks, miks korp! Sakala 20 aasta järele tõusis mõjurikkaks üliõpilasorganisatsiooniks.

Kõigepealt tuli luua vahekord olemasolevate eesti organisatsioonidega, alul küll ainult korporatsioonidega. 30. okt. 1909. tehtigi ettepanek kartelliks korp! *Vironiale* Riias kui ka *Frat! Esticale*. Kartell Vironiaga teostus juba mais 1910. a. Kuid *Fr! Esticaga* ei õnnestunud lähema vahekorra loomine enne E. K. Lli asutamist. Küll oli vahekorralepingu projekt juba 1910 mõlema konvendi vahel vastu võetud, kuid 1910. a. sügisest peale tekkisid tüliküsimused ja arusaamatused, mis likvideeriti alles 3. dets. 1912. a. vahekohtu kaudu. 28. märtsil 1913. nimetas *Fr. Estica* uue vahekorra komisjoni, kuid korp! Sakala poolt lükati küsimus edasi, kuni välja töötataks üldine Eesti üliõpilaste organisatsioonide vahekord.

Hiljem alles, et ühiselt kaitsta korporatiivseid põhimõtteid, tekkis olude sunnil Eesti Korporatsioonide Liit, küll salaja, kuna polnud mingit lootust leida sellele kinnitamist Vene valitsuse poolt. Esimene E. K. Lli istumine oli 24. märtsil 1915. a. Ilmus trükist E. K. Lli kuuluvate korporatsioonidesse vil! vil! ja ksv! ksv! nimekiri ja tähtsamaks päevakorral olevaist küsimust oli *Fr! Estica* ja *Ugala* tüliasja arutamine, mida E. K. Lli 26. veebr. 1917. a. otsusega ei lugenud oma kompetentsi kuuluvaks, kui üksikute konventide erasju.

Kui küll 1915. a. teostus korporatsioonide ühinemine liiduks, ei edenenud kõigi eesti üliõpilasorganisatsioonide liitumine, kuigi juba 17. okt. 1911 vahekorra projekt välja töötati ja Tartu Eesti Üliõpilaste Organisatsioonide vahekorra eelnõu vastu võeti konvendi poolt 5. mail 1913. Küll võib mainida 1913. a. eesti üliõpilaskonna ühiseid ettevõtteid: *Peterburi Eesti Üliõpilaste Seltsi* poolt korraldatud üliõpilaste vahelist ankeeti

ja Dr. O. Kalda algatusel Soome eeskujul ellu kutsutud ühist üliõpilaste häälekandjat — „Üliõpilaste lehte“, mille väljaandjaks ja vastutavaks toimetajaks sai vanem seltskonnategelane mag. W. Grünthal. Esimene number ilmus 1914. a. jaanuaris ja Sakala võttis osa selle toimetusest (J. Ainson, R. Kangro-Pool, R. Öunapuu) kui ka lehe toetamisest kaastööga, kuid „Üliõpilaste leht“ elutses ainult kuni 1917. ja üliõpilaste organisatsioonide elus erakordselt ebasoodsad olud (sõda, revolutsioon) viisid ta hingusele. 16.—17. mail 1920. a. üliõpilaskonna üldkoosolekul valitud keskesitus suutis teda elustada ja muuta „Üliõpilaste lehe“ terve üliõpilaskonna häälekandjaks, kuna eelmisel ajajärgul ta teotses kitsama ringkonna huvides.

„Aavioliitto“ Korkeasaarel.
Külaskäigust Soomes 1909.

Kuigi E. Ü. S.-i ja Sakala vahel algusest peale polnud kõige soojemaid vahekordi, muutusid nende kahe organisatsiooni suhted veelgi vaenulikumaks 1914. a. Tulid ette võimatamad nähted, näiteks kui E. Ü. S'i liige Sakala konvendi ruumidest lipu ära viis. Ülemaalse kuulsuse aga omandab üks E. Ü. S'i ja Sakala liikmete vaheline n. n. lööming „Vanemuise“ puhvetis 1915. a., mida koguni eesti ajakirjandus elavalt arvustab, jagunedes kahte leeri: „Postimees“, — vastasrinnana; „Päevaleht“, „Pealinna Teataja“ ja „Meie aastasada“ — korp! Sakala huvisid kaitstes. Koguni peatoimetajad avaldasid omi seisukohti. Kuivõrt teravaks kujunesid vahekorrad nende kahe organisatsiooni vahel, selgitab juhtum, et E. Ü. S. asemik ei võtnud osa 1915. a. teisel semestril ei Eesti Rahva Muuseumi pidutoimkonnast, ei ka üliõpilaslaulukoorist, tuues põhjusena ette, et seal olevat ka Sakala esindatud. Vahekorda selgitavaid õiendusi leidis ka igas „Üliõpilaste lehe“ numbris kas korp! Sakala või jälle E. Ü. S-i poolt.

Loomulik, et see nõnda ei võinud edasi kesta, ja vahekord seati lõplikult jalule vahekohtu abil, mille otsus avaldatud „Üliõpilaste lehes“ 30. märts 1915. a. E. Ü. S. leiti süüdi olevat: 1) et ta on avalikkuse ette toonud oma otsuse korp! Sakala kohta, 2) et E. Ü. S. on süüdistanud Sakalat, nagu oleks korp! Sakala asju politsei kaudu ajanud. Sakala selles, et ta tarvitanud „Üliõpilaste lehes“ avaldatud kirjas sündmatuid ja taktita ütlusi.

Korpli tegevuse alul kujunes eriliseks sündmuseks 17 ksv!

Soome sõit

vill Rütli eestvõttel oktoobris 1909, mis tähendas hõimusuhete arendamises tähtsat sammu. Vaimustav vastuvõtt Soome Üliõpilaskonna poolt oleks aga võinud saada Sakalale saatus-

likuks, arvestades Vene valitsuse politikaga väikerahvaste suhtes. Kohe selle järele kutsuti ülikooli rektori juurde ministeeriumi järelepärimise peale *Sakala* ja *Fr. Estica* seniorid : nähtavasti polnud võimudel küllalt selge, kumb Tartu eesti korp! külaskäigu Soome

Oskar Rütli.

„Noh, meie teeme rebästele üks kommerss 20-daks aastapäevaks. No lõbutsege siis täna, aga homme peate jälle tüöd tegema . . .“

ette võttis. Rektor nõudis vastust 3 küsimusele : 1) Kas esindati Soomes eesti üliõpilaskonda ?, 2) kes olid Soomes vastuvõtjad ?, 3) kas kandis sõit poliitilist laadi. Vastati, et külaskäik oli mitteametlik, ilma poliitilise tagamõtteta, kuna vastu võtsid tuttavad.

Suureks sündmuseks kujunes

konvendi majahitamise

küsimus, ja eriti noore korp! seisukohast loeti sarnast sammu hulljulgeks. Kuid *fortes fortuna adiuvat*: väljudes lähtekohast, et „oma tuba, oma luba“, ja et konvendile oli leida Tartus raske kohast üürikorterit, tekkis majaküsimus päevakorda juba 1910. alul.

Nimelt ostsid 9 ksv! eesotsas vil! Rütliga 10. veebr. 1910. a. majakrundi Veski tän. ja annetasid selle konvendile. 26 ksv! panid kokku igaüks 100 rubla ja sellega oli pandud majahitamisele alus.

Küsimus, kas maja oleks kahe- või kolmekordne, lahendati viimase kasuks, kuna ehitatavas majas ei tahetud näha mitte ainult konvendi ruume, vaid ka kaasvõitlejate elamisruume, üksikute

tubade näol II ja III korral. Õnneks avanes sellega võimalus tarviduse korral nende tubade arvel konvendi korterit laiendada ja novembris 1928. võetigi konvendi alla lisaks I korrale ka II kord, kuhu asetati vehklemis- ja võimlemisruumid kui ka lugemistuba. Korp!

liikmete arv on väga jõudsasti kasvanud. Siis on nüüd päevakorda tekkinud kavatsus ka III korda konvendi ruumide hulka võtta ja viia köök alla keldriruumi. Ümberehituste teostamiseks annetas iga vil! vil! nov. 1926. a. minimum 5000 mrk.

Kuna Eestis kui ka Riias ei leidunud arhitekti-asjatundjat säärase ehituste alalt, valmistasid maja plaani Soome arhitektid Armas Lindgren ja Liivi Lõnni.

Ehitamisega alati juuli lõpul 1910 ins. Fromhold Kangro juhatusel ja 6. aug. 1910. a. pandi nurgakivi. 1911. a. sügisel jõuti juba niikaugele, et 29-30. okt. toimus maja pidulik sisseõnnistamine õpetaja M. Lipu poolt, millest osa võtsid ka Soome Üliõpilaskonna esindajaina L. Kettunen (pärasine professor Tartu Eesti Ülikoolis) ja mag. Saarimaa. Terve ehitus maksis 38.000 kuldrubla.

Majaehitamine 1911. a.

Enne seda oli konvendi korter 23. III 1909 — 2. IV 1910 Holmi t. 12 ja 2. IV 1910 — 30. VI 1911 Peterburi (praegu Narva) t. 36.

Kuulub maja üliõpilaste korp! Sakala juures asuvalale Abiandmise Seltsile (tegelikult vil! vil! kogu), mis kinnitati 18. mail 1911. a. asutajate vil! vil! Rütli, Jungi, Saava, Sõrmuse ja Tambergi nimel.

Kuid konvendil on oma maja kasutamisel olnud takistusi, ja koguni üsna suuri. 1915. a. peale kuni vabadussõja lõpuni oli ta mitmekesiste sõjaväeliste ettevõtete all. Aprillil 1915. a. kolis siia Punase Risti haigemaja ja konvendil tuli leppida ainult paari toaga II korral. Kui hiljem ka II kord haigemaja alla võeti, tuli kolida üle III korrale.

Okupatsiooni ajal, kuna Saksa Offiziersheim terve maja oma alla võttis, leidis konvent ulualuse Hobuse tänaval vilistlaste Lill ja Hakkaja majas. Vabadussõja ajal asus konvendi majja garnisoni ambulants ja haigemaja.

Lõpuks, kui maja jälle oma alla võeti, oli mööbel kas lõhutud või laiali kantud ja raamatukogust polnud enam jälgi.

Nagu võiski aimata, tekitas maja ü l a l p i d a m i n e suuri raskusi: oli ta ju esialgu koormatud suure võlaga ja eriti II—III korra üksiktoad ei annud tarvilist sissetulekut, mille tõttu kavatseti 1913. a. neid tube koguni välja üürida võõrastele, mida siiski ei teostatud.

Artur Jung.

Kindlama korra loomiseks võttis vil! kogu tubade väljaandmise enda kätte nov. 1920. a.

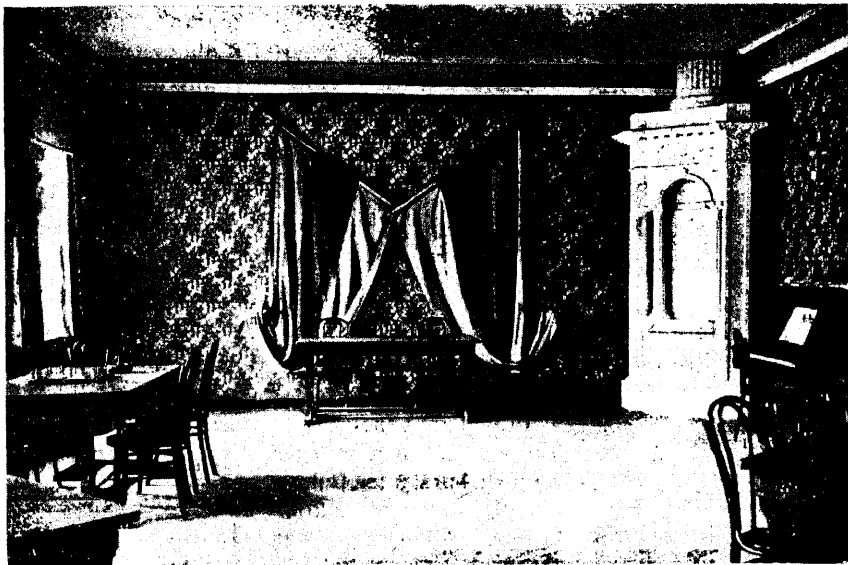
Pikemat aega nõudis korpli
vapi

väljatöötamine, kuna alul lepiti väga lihtsa ajutise vapiga, mil oli silminähtav Viliensise vapi mõju. Jaotatud kolme välja, kujutas esimene väli 19. — XI 09 (pidulik avamispäev), teine — vääntähte (tsirkliit), kolmas — kolme rukkipead, seotud sinise -violett-valge paelaga.

Küll moodustati juba 1916. a. korralise vapi väljatöötamiseks eriline komisjon, kuid kaua ei nihkunud asi paigast, kuna ei leitud rüütlipea kiivriale kohast asemikku, millega siiski lõpuks tuli leppida. 1920. a. esindati kaks vapi kavandit ksv! Visnapuult ja kunstnik Tassalt: Tassa kavand — põhja karu ja Viljandi linna vapp ei leidnud pooldamist. Peatuti kotka kuju (julgus, mehisus) ja küllusesarve juures, toonitades sellega Viljandimaa viljarikkust. Vil! vil! poolt annetatakse lisasummasid tema valmistamiseks ja alles 1922-st peale ehib konvendi seina 4 välja jaotatud vapp: ü l a l — pahe-

mal — külluse sarv, paremal — vääntäht, all — pahemal gooti tähtedega: üks kõige eeft fõit ühe eeft! — vennastuse põhimõtte väljendus, ja paremal — kotkas.

Novembris 1911. a. on päevakorras farmatsöitide vastuvõtmise küsimus. Ksv! hulgas oli juba farmatsöite, et nad aga ülikoolis ainult vaba-kuulajad olid, palub konvent Ülikooli Valitsust korpli põhikirja selles mõttes muuta, et ka farmatsöidid konvendi tegevliikmeteks võiksid olla. Dets. 1911 tuli aga prorektori poolt vas-

C! Q! 23 III. 1909.

tus, et selle küsimuse lahendamine ei kuuluvat Ülikooli kompetentsi ja et seda küsimust võivat otsustada ainult haridusminister.

Need olid siis teatavas mõttes välissündmused.

Korpl! siseelu aga nõudis juba esimestel tegevuse aastatel põhimõtte punktide teostamist.

Esiteks

eneseharimine.

Juba esimesel semestril 1909. a. määrati raamatukogu jaoks 100 rubla, peale selle kohustades veel iga kaasvõitlejat maksma raamatukogu kui ka lugemislaua heaks 1 rubla aastas.

Kuid need konvendi poolt määratud toetussummad oleksid jäänud varju täielikult selle lubaduse täitumisel, mille andis üks kaasvõitleja-keemik 29. novembril 1908. juhuseks, kui ta teeb leiutise 100.000 rublalise aastasisetulekuga, annetab ta konvendi raamatukogule 10.000 rubla. Säärast leiutist pole ta seni teinud, ja kuna kahjuks on see kaasvõitleja siirdunud teisele alale, tuleb nähtavasti ka tulevikus konvendil sellest loobuda.

Küll aga tegi konvent ise septembril 1915. leiutise, et raamatukogule toetusesummasid saada: iga kaasvõitleja, kes tarvitab vandesõna („kurat“), ükskõik mis ruumides, maksab 5 kopikut raamatukogu heaks.

Raamatukogu paremaks korraldamiseks seati sisse oktoobril 1920. tähestikuline laenajate nimestik kui ka juurdekasvu raamat. Kuigi 1916. aastal juba 268 köidet leidus konvendi raamatukogus, tuli iseseisvuse alul raamatukogu jälle uuesti rajada, sest et sõjaajal oli ta täitsa laiali kantud. Selle jaoks on asutatud vastavad fondid.

Peale selle on referaatettekanded olnud ksvl ksvl kohustuslikud.

Teiseks

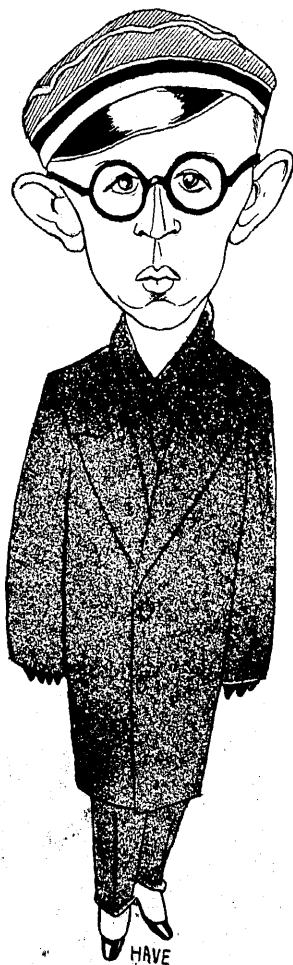
rahvameelsus.

Konvendi liikmed käisid maal kõnet pidamas ja võtsid elavalt osa mitmekesiste seltside tegevusest.

Eriti tähtsaks peeti keharastust ja 1909. aastal talubati alkoholi tarvitamist konvendi korteris.

See oli korporatsiooni loomises ja kujunemises tähtsam ajastu. Järgnevaid sündmusi aga riivan pealiskaudselt.

Evald Tikenberg.
Millegi pärast „Nipernaadi“.

Praegune vanamees. Teoreetiliselt ja garderoobi joontelt burš à la „Puhasustuli“. Kutsutud ka kõlb-laseks, millejuures aga Roosson kõvasti kahtleb. Väliselt kurja näoga, üksib, kes teda kardab.

heti kehakarastuse juhatajat koguini Soome komandeerida, küsimusega lähemaks tutvumiseks. Selleks sooviti ühelt poolt Lawn-tennist, purjesporti, pidades vehklemist (paukimist) keskaja kombeks, teised kaasvõitlejad lugesid aga vehklemist väga tähtsaks spordialaks, mis „ilusaid liigutusi kasvatab“. Vehklemine saigi sunduslikuks.

Palju vaidlusi tekitas kolmas põhimõtte punkt ja nimelt, et korporatsioon pooldab karskust ja keelab alkoholistel jookide tarvitamist omas konvendis. Kuigi suurem osa kaasvõitlejaid polnud täiskarsklased, arvati siiski, et koht „kus meie tööd teeme“, seal valitsegu karskus. Sellega ei olnud aga alkoholi tarvitamine väljaspool konvendi ruume keelatud, kuigi novembri 1910. aasta otsusega keelati alkoholi tarvitamine väljaspool rühmadekaupa, kui ka rebaste joomisele ahvatlemine. Kuid osa kaasvõitlejatest, eriti nooremad, pooldasid alkoholi sissetoomist ka konvendi ruumidesse, toonitades m. s. eriti isikuvabaduse mõistet, mille tõttu see küsimus esines järjekorraliselt koosolekute päevakorras 6. veebr. 1911., 7. veebr. 1912., 19. novembril 1914., kuni 8. okt. 1915. konvendi otsusega, et „kolmas põhimõtte punkt korporatsiooni tegeliku eluga kokku ei käi“, sellest loobuti ja

Maailmasõda halvas tunduvalt konvendi tegevust, eriti 1916/17 aastal, millal osa kaasvõitlejatest olles sõjaväeteenistuses, oli konvendi elust täiesti eemale kistud, ja peeti ainult hädapärasemaid asjaajamise-koosolekuid.

Maailmasõjale järgnev reaktsioon löi aga vabama õhkkonna ka Tartus, ja nüüd avanes võimalus hoolitseda korporatsiooni olemasolu eest. Kuna korporatsioonidel oli keelatud sõjaajal värvide kandmine avalikult, pöördus Sakala palvega Ajutise Valitsuse poole lubada värve uuesti kanda, ja vastav luba saabuski 23. märtsil 1917, mis oli üldine kõigile Tartu ülikooli korporatsioonidele. 26. märtsil 1917. ülddemonstratsioonis esinevad korporatsioonid juba värvides ja lippudega, kuid ajavaimu kohaselt kaunistatud punaste paeltega.

Tähtsamaks sündmuseks Üliõpilaskonna arengul tuleb pidada 25—27 märtsil 1917. peetud esimest Eesti Üliõpilaste Kongressi.

Otsusega 3. oktoobril 1918. keeldusid astumast okupatsiooniaegsesse saksa ülikooli kuus Tartu üliõpilasorganisatsiooni, ja nende hulgas ka Sakala.

Vabadussõda lasus tugevasti üliõpilaste kui intelligentsema ja rahvusteaduslikuma elemendi õlgadel. 27. nov. 1918. a. ühise eesti üliõpilaskonna koosoleku otsuse põhjal, et „kõik üliõpilased astuvad rahvaväkke enne sunduslikku mobilisatsiooni kuulutamist“, astusid ka Sakala kaasvõitlejad ilma erandita eesti sõjaväkke. Vabadussõda ohvreid kandis konvent 2 kaasvõitleja surmaga: Orest Mihkelmann ja Richard Puksov. Ilmasõjas langesid aga kaasvõitlejate hulgast Juhan Ainson 1914 aastal ja Karl Frikhoff 1916. aastal, kuna teadmata kaduma on läinud 1918. ksv! Nikolai Hallist.

Võidetud iseseisvuse järele sai tõsi-
asjaks Eesti Ülikool ja 5. detsembril 1919 registreeriti korp! Sakala ülikooli kuraatori poolt uuesti. 10.—11. detsembril 1920 valiti ka juba kindel Üliõpilaskonna Edustus, kus korporatsioonid 9 häälega moodustasid suurema rühma.

Konvendi sisemises elus hakkab jälle tervenemine ja omavaheline distsipliin asendab sõjaajal omandatud kommehete toorenemist ja teaduslikust tööst võõrdumist.

Kuni 1920. aastani püsib konvendi liikmete arv 30—40 vahel, kuid see arv tõuseb aga järjekindlalt iseseisvuse ajal ja 1920. aasta teise semestril oli 41 tegevliiget, 8 blvill, 4 lihtliiget ja 23 rebast.

Jaak Roosson
Jaak

Omaaegne suur suupruukija ja korrale kutsutu konvendis, nüüd seniorina on ta epigoonid temaga hädas.

Toimetusel on konkreetsed andmed, et teda oleks võidud palju hävitavamalt pildistada, aga kahjuks on karrikaturist alles rebane.

1909.

Esimene rebaste coetus.

Kuna vil! vill võib astuda iga kõrgema õppeasutise lõpetaja, kes korp! Sakala põhi mõtetega nõus on, tuli keskmiselt aastas juurde vilistlasi kaasvõitlejate kui ka väljaspool liitunud isikute arvel 3. Nii oligi 1920. aastal esimesel poolel Sakalal juba 40 vilistlast. Kuid buršide arvu kasvamisega tõusis ka vilistlaste arv. Käesoleval silmapilgul on Sakalal 121¹⁾ vil! vill!

Vilistlaste asjaajajaks ja vilistlaste kogu esimeheks²⁾ on kogu aeg olnud vil! Rütli.

Pikk tee on käidud, kui võrrelda seda ühe inimese ea kestvusega, võrreldes rahvaste elueaga, on see ajastu lühikene, kuid silmas pidades seda, mida sel ajastul on pidanud läbi elama Eesti rahvas, on sündinud suured ja põhjalikud muudatused, on jõutud rahvuslike ja ühiskondlike ideaalide taotlemisest oma riigile. Korp! Sakala sisemise ideelise arengu joon läheb samas suunas.

Alul asutajate poolt hoolega taotletud rahvuslikud püüded, mis suunatud rahvuse alahoiule ja selle arengule neis ääretuis kitsastes olusuhetes, mis võimaldas vene tagurlik valitsus. Rahvuspoliitilisel võitlusrindel võidi tagurlusele tagajärjekalt vastu panna ainult kindlasti ja hästi organiseeritud haritlaste massi, kel rahvaga lähedad sidemed. Ja luua sarnast haritlaskonda, see oli Sakala rahvuspoliitiline ideaal. Et Sakala seda ülesannet on püüdnud täita, näitab korporatsiooni ajalugu ja see osa, mis Sakala liikmestikku kuuluvatel isikutel on Eesti riigi rajamisel ja pärast iseseisvuse ajal.

Paralleelselt rahvuslike ideaalide taotlemisega on korporatsiooni kestvusel arendatud korporatsiooni siseelus kokkuhoiu, vennasuse sihtjooni. Ka siin on püsitud sel põhijoonel, mis korporatsiooni asutajad seadsid oma juhtmotiiviks.

Tugev ja elujõuline organisatsioon vajab tugevat välist, kuid veel enam sisemist distsipliini ja ainult see võimaldab enam kultiveeritud vitaliteedi tunnet.

Vilistlane.

1) Ülalolev kirjutis on ettekanne korp! Sakala 20. aastapäeva aktuselt.

Meie üliõpilaskonna üldilmest ja «avalikust arvamisest».

Kui tahaksime üldiselt iseloomustada meie üliõpilasorganisatsioonide tüüpi, peaksime neid kõiki nimetama korporatiivseteks resp. korporatsioonideks.

Korporatiivse ühingu, koondise, instituudi eriomaseks ja õieti peaaegu ainuoluliseks tunnuseks on ta iseenese komplekteerimine uute liikmetega — ja teises joones tema liikmete kuuluvus sinna niivõrt kindlalt, et nad ise omal vabal tahtel ei saa sest lahkuda, ilma kogu organisatsiooni või selle vastavõimuliste organite selkohase otsuseta.

Kui nüüd rootsi nation'idesse või soome osakundadesse kuulub üliõpilane eo ipso, ja sellest lahkumine sünnib näit. sellise välise instantsuse kui ülikooli lõpetamise kaudu, siis meie org'idesse valitakse uus liige vastava org'li poolt, võetakse ta vastu, ja üldise normaalnähtustiku seisukohast jääb ta püsima oma org'li elulõpuni — vilistlasena.

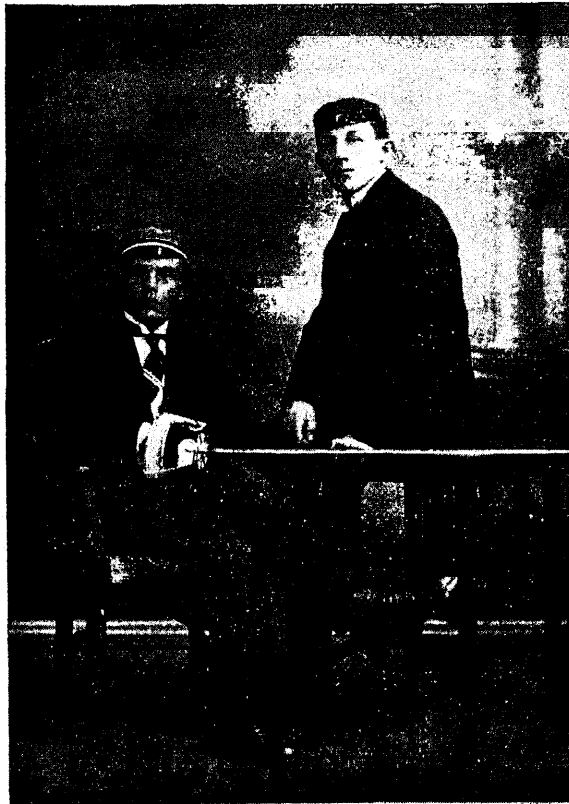
Meie intiim-kasvatuslikes organisatsioonides iga liige kogu oma tervikus saab kehtvalt kogu organismi üheks osaks, kõik koos moodustudes kindla kehakonna.

Samast seisukohast ka saksa mitmet tüüpi organisatsioonid, kes end muidu ei nimeta küll korp'ideks on sisemiselt täiesti korp'lid. Ei tähenda, et seal ka paljud korp'lid alguslikult väljakujunenud „Landsmannschaft'idest“, sest ka neisse liikmete vastuvõtmine hakkas peagi toimuma org'li enese kindla kriteeriumi alusel.

Sellele korporatiivsele üldilmele lisastuvad veel meie üliõpilasorganisatsioonides ka teised

instituudid, mis lasevad kõnelda neist kui mitte ainult laiemas mõttes korporatiivsetest koondistest. Formaalselt need organisatsioonid, kes välismaal saanud (üliõpilas) korporatsioonide nime, omavad sisemises korralduses peale vilistlaskogu teatud passiivsete (liht-) liikmete ja tegevliikmete vahe ning noorliikmete instituudi.

I. sem. 1917. coetus.

(Rebasel oli sõitu nii palju, et talle tuli habemeajaja konventi tuua).

Ei ole põrmugi tähtis, kas noorliikmete instituudi puhul tegevliikmeteks arenevaid kaasvõitlejaid nimetatakse rebasteks, noormees-teks, noorliikmeteks, liikme kandidaatideks jne., või puudub neil

üldse erinimetust — sisuliselt on olukord sama.

Peale selle meie enamjagu org'ides on kindlad vasted vanamehe („rebasevanem“, „vaimline vanamees“ jne.) instituudile, kellel kindlad ülesanded noorliigete õpetamisel ja sisemise elu korraldusel.

Kui kõik need instituudid maha arvata, alles siis võiksime kõnelda, ja tohiksime rääkida täiema õigusega ka kitsamas mõttes mitte korporatiivsusest või „korporantlikkusest“.

Omal ajal Saksamaal võitluses organisatsioonide tüüpide vahel oli kindlaks kriteeriumiks ka veel välisnärk ja tegeliku autasu legaliseerimine org'ide poolt. Praegusel ajal meil on raske ka siin vahet teha.

Värvikandjaid organisatsioonide peale korp'ide on meil väga rohkesti. Mõned küll kannavad värve natuke teistmoodi — linti paremal õlal, trikoloori asemel kahevärvilist mütsi, teised ei esine värvidega tänavail, aga ka siin pole järjekindlat printsiipi läbi viidud. Kõik korp'lid on senini esinenud küll kolmevärviliste välismärkidega, aga on ka selliseid „akadeemilisi koondisi“ ja maakondlikke kogusidki.

Tegeliku autasu seisukohast võttes on kriteerium veel keerulisem. Juba teine Tartus registreeritud eesti korp' deklaratsioon oma esimeses vastuvõetud kodukorras end täiesti antiduellantlikuna, keelates oma liikmetele tegeliku autasu andmise.

Kuni viimase ajani on mitmedki end mitte-korp'ideks ni-

Coetus 1927. kevadel.

metavate orglide liikmed põhimõtteliselt ja faktiliseltki näidanud tegeliku autasu pooldajatena, kuna korporatsioonides on ka EKL li ulatuses täiesti ametlikult legaliseeritud satisfikatsiooni mooduste vabaksjätt, mitte ainult individuaalse vabaduse piirides, vaid ka kogu organisatsiooni ulatuses. Antiduellantlik korporatsioon aga normeerituna pole mitte selles asjas „korporantlikum“ kui duelleerija selts.

Sellele korporatiivsele printsiibile, mis on põhialuseks meie üliõpilasorganisatsioonide korraldises on ainult paar katset tehtud uusi aluseid juure tuua. Palju on mõjutanud meie üliõpilasorganisatsioonide ilmet vene kružokid. Hiljem on maakondlikud kogud enestes ilmestada püüdnud soome osakundade eeskujul. Edaspidine areng on aga näidanud just ka maakondlikkude kogude juures, et siin laiemas mõistes korporatiivne põhimõte hakkab rohkem ülekaalu võtma.

See on sama areng, mida tegid läbi saksa „Landmannschaft'id“. Ja on raske ennustada, et ka Rootsi ja Soome üliõpilasliikumine ei hakka edaspidi kas suuremal või

vähemal määral taotlema samu suundasid.

Need asjaolud on silmaspeetavad, kui meie tahame hinnata meie praegusi üliõpilasorganisatsioonide tüüpe ja üksiknähteid.

Formaalselt meie ei saa dedutseeriva meetodiga siin mitte kind-

laid põhijooni tõmmata. Ainult olemasolevast faktistikust väljamineks võime meie kõnelda eritüüpidest, oleme sunnitud rääkima seltsi-nimelistest, kogu-nimelistest ja korporatsiooni-nimelistest organisatsioonidest.

Meie avalik arvamine ja n. n. avalik arvamine on neist nimedest väga sagedasti viidud eksiteele.

Kui omal ajal formaalselt kallale tungiti korporatsioonidele, kui teatud eriprintsiibilisele üliõpilasorganisatsiooni tüübile, siis oli siin ainukeseks oluliseks etteheiteks, et see on sakslastele järeelahvimine.

Sama õigusega võime meie seltside kohta ette heita nende venepearasust ja märkida, et maakondlikud kogud on laenuvad nendelt, kes ise on laenuvad seal, kust ei peeta viisakaks laenata. Üldiselt aga, kui meie mingit uut moodust ei leia, on raske õigustada ja ära määrata, kust on parem omandada, kas vihatud sakslastelt või põlatud venelastelt.

Sakslased igatahes on näidanud head organisatoorset eeskujul

Peeter Oinas
K! K! esimees.

Sc. konvendi peakohtunik. Sellepärast karrikatunist ta teinud ka kardinalinkvisiitorlikumaks kui ta tõeliselt on.

Muidu filosoofiline sõjamees.

Karl Grau
Charlie
vil! majaisa.

„... zzt, niiviisi ei saa asju ajada...“
Käesoleval juhul on paras kõnestada kokkuhoidlikkuse vourusi — nii kitsi on karrikaturist olnud sarnadusega, et võiks ka mõne teise nime asetada. Suur kriminaloog ja reisivistide eritundja. Konv'lis aga rohkem prokuröri kalduvustega. — See on reaktsioon advokaadi ametile.

mitte ainult üliõpilaselu alal. Ja ka siin on neilt eeskujusid saanud ka mitukümmend ja sadagi korda suuremad rahvad kui meie. (Saksa korp'lid ise on etikett-kommentidelt palju võtnud Prantsusmaalt).

Vene distsipliinilagedus, kuid selle eest hingestatum resonants ei ole aga parajas doosis ka meilgi mitte õigustamatu, ja tema mõju meie üliõpilasorganisatsioonide arengus, arvestades ühtlasi meie erilist olukorda, ei ole jätnud üheski tüübis oma mõju avaldamata, kuigi meie vast eripoolustena võiksime ajada sihtjoone nii, et ühele poole jäävad venemõjualused mitmedki seltsinimelised org'lid ja segaseltsid, kuna teisele poole jääksid korp'id ja ka suur osa — kui mitte suurem osa — selts. Need formaalsed spekulatsioonid on aga iseasi.

Ja iseasi on tegelik olukord. Praegu meie üliõpilasliikumises on, nii üliõpilaskonnas eneses kui ka laiemas rahvakihis, ajakirjanduses sagedasti olnud märkida erilist teravat ja umbusal-

davat tooni korp'ide vastu. Seda iseloomustada täies ulatuses viiks kaugele ja tekitaks asjatult poolemikak.

Üliõpilaskonnas näit. Edustuses on olukord tõelikult nii, et lahkumineku aluseid on ligi 100% vähem kui lahkuminekuid ja vastolusid endid.

Meil on algusest peale esinenud Korporatsioonide rühm ja Seltside rühm ja Organiseerumate rühm, ja mitmed teised. Aga ma ei mäleta kogu selle ajast ühtegi näidet, kus kogu üliõpilaskonna elu juhtimisel ja vastavais kardinaalküsimusis oleksid lahkuminekud olnud kuigi olulised. Lahkelid tekivad peamiselt sellest, et postuleeritakse vastolusid, ja siis nende vastolude selgitamisel olemas-olematute lahkkelide asemele ehitatud tuuleveskite ründamisel, provotseeritaksegi meekekibedusi ja näaklemisi mingi varju pärast, mida ei olegi.

Ka väljaspool üliõpilaskonda on lugu umbes sama. Tehakse etteheiteid ilma, et asjasse süvenetakse. Iseloomulik on ka üldiste üliõpilaskonna küsimuste arutamise puhul kõige kurja juureks korp'ide lugemine. Jätukub väiksest skandaalidest, kuulustulba paigast nihutamistest või politseiga lahkarvamiste seletamisest, et terve meie ajakirjandus üksmeelselt juure luuletab terve lugulaulu kriminaloogiast ja ikka ka reportaašis ei jäta moraali lugemata „värvilisest hädaohust“.

Isevärki kombel aga seal kõrval need samad tudenglikud skandaalitsejad — mida ma ei mõtlegi võtta erilise kaitse alla — näit. Inglismaal Oxfordis saavad pea iga aasta korraks meie ajakirjanduse veergudel apoloogilise mäletsemise osaliseks. Mulle näib, et kirjanduseski hõimuvulle raekoja torni ronik on üks ilus burši nali, aga hoidku jumal kui seda oleks julgenud ette võtta värvikandja.

Praegune olukord on niisugune, et rida ajakirjanduslikke häälekõvendajaid pannakse noormeeste võistlusihha teenistusse. Ku meie organisatsioonidel iseenesest pole suurt vahet, siis

noored inimesed lihtsalt oma üliküllase energia lahendamiseks satuvad võistlusesse ja ulatavad seda edasi ajakirjandusega.

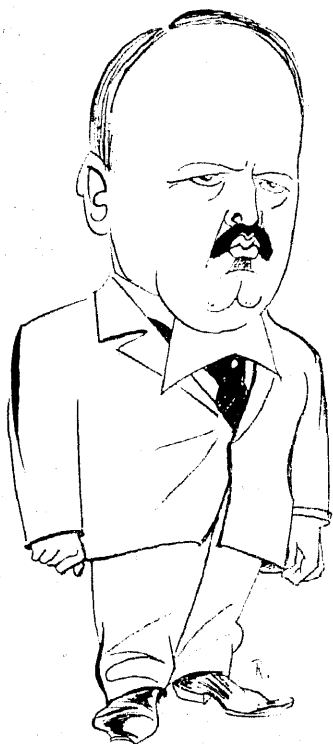
Olukord on praegu nii, et ajalehtede toimetused on mõnesuguste traditsioonide tõttu jäänud võrdlemisi seltsinimeliste organisatsioonide liikmete mõjustada ja sealt siis need tõekspided. Kurioosumina tulevad siiski ette juhud, et ühte ja sama asja sama ajaleht komenteerib tänases numbris tõusiklikku korporatiivsuse ekstsessina, homme aga punastamatult selgitab, et esinenud „traagika“ on aset leidnud nende lugupeetud kaastöölisega. Neid näiteid oleks asjata korrutada

Elmar Luik, majaisa,
end. mag. pauc. ja kirjatoometaja.

Lubas ise oma pildile allkirja väljameelda.
Siin ta on.

Arno Rafael Cederberg.

„Ärge jooge valget viina...“

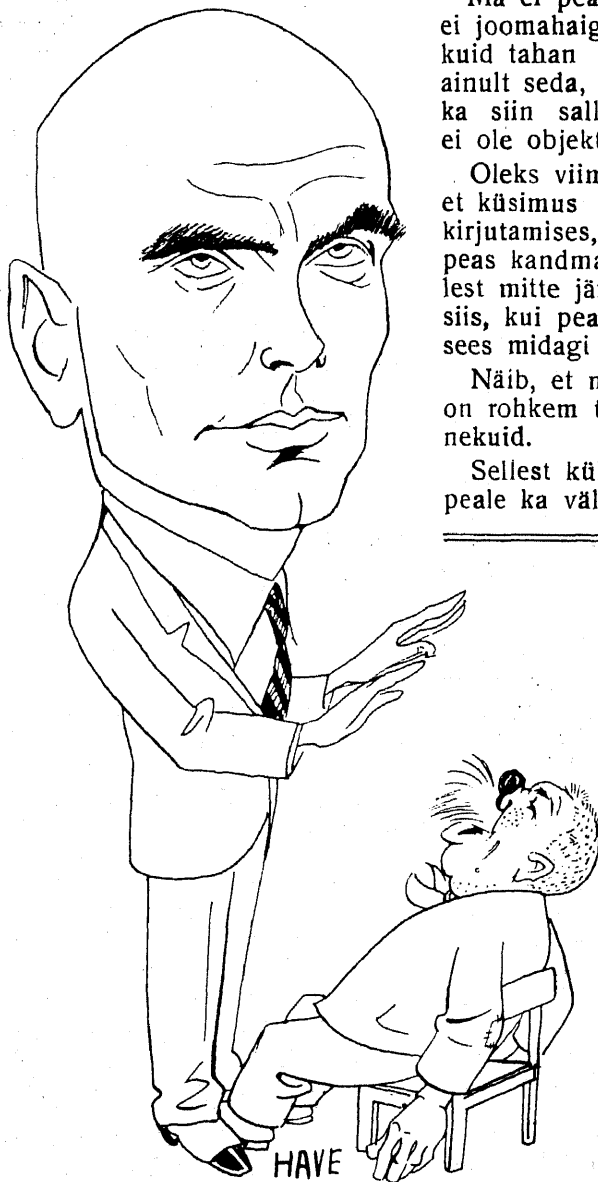
Ega ta nii kuri ei ole kui välja näeb, ainult igaveste üliõpilaste seisusega käib eksamil samuti ümber kui lihttudengitega.

Sellest siis ka need vale suhtumised. Isegi palju siunatud „pummelusaates“ ja „onupoja-poliitikas“ on olukord seesugune, et mõnigi meie segaselt omas sooveldamises ja protentoraadis on palju rigoristlikum kui ükski värve väljaskandja organisatsioon. Et pummeldaval alal tuhande korporandi hulgas arvestades neist värvikandjaid ka ainult ühekolmandikuga iga päev aastas võib värvi linti näha kusagil lokaalis, ei oleks eriti suur häda, kui arvestame sellega, et ühel inimesel üks kord aastas üleaisa lüüa klaas õllega, ei ole veel viimse päeva tunnuseks. Aga värvi nähakse — ja üldistatakse. — See enese avaliku kontrolli alla panek, on voores ja pahe. Eriti naiskorporatsioonide puhul olen märganud etteheiteid nende pummeldamises ja suitsetamises mitte ainult sõnas vaid ka pildis. Ometi on lugu nii, et just naiskorporatsioonide hulgas leidub neid,

kes oma liikmetelt nõuavad absoluutset karskust kõnelemata sellest, et avalikus kohas piibutamata pole nähtud minu teada ühtegi naisvärvikandjat. Teiste organisatsioonide kohta ei saa seda mitte ütelda.

Meeskorpides on mitmed alguslikult seisnud alkoholi keelu alusel, vähemalt konvendi ruumide ulatuses. Ja kuna kogemused on näidanud, et organisatsiooni ruumides alkoholi lubamine pole

Endel Kirschenberg.

Inimhinge sügavuste tuuker. Ravib hüpnoosiga ja psühhoanalüüsiga joomatõbised karskushaigeteks — lahendab ka teisi komplekse ja hingedärnasid.

mitte ainult vähendanud kangete alkohooliliste jookide tarvitamist kergematele siirdumisega, vaid ka üldiselt näib liikmestikus alkoholi tarvitamist õige tunduvalt minimaalistanud, siis küll, kui oleks statistika pummeldamiste kohta, ja see läbiviidav tegelikult, mulle näib, et tagajärjed viivad meie korporatsioone karskusseltsidele äratarvitatud alkoholi kvantumi mõödult lähemale, kui keskmine tudengkonnas joodud alkoholi hulk iga tudengi ehk vastava grupi kohta.

Ma ei pea eriliseks vooruseks ei joomahaigust ega karskustõbe, kuid tahan ülalolevaga märkida ainult seda, et meie kriteeriumid ka siin sallimatuse teenistuses ei ole objektiivsed küllalt.

Oleks viimane aeg aru saada, et küsimus ei seisa mitte ettekirjutamises, mida peab keegi peas kandma ja ei tohi ka sellest mitte järeldada nagu peaks siis, kui peas midagi ei ole, pea sees midagi olema.

Näib, et meie üliõpilaskonnas on rohkem ühtlust kui lahkuminekuid.

Sellest küljest vaadatagu meie peale ka väljaspoolt.

-b.

JOOGILAUL

Elu on üürike, lilleke närtsib —
peatada midagi pole me jõus.
Täna on meile veel kaetud laud,
homme vast mõnda ju ootab haud.
Elu on üürike, lilleke närtsib.
Peatada midagi pole me jõus.

Ilus on armastus, ilus on noorus —
ilusam kõigest on elada rõõm.
Täna veel istub me põlvil neid,
mööda me majast viib palju teid.
Ilus on armastus, ilus on noorus,
ilusam kõigest on elada rõõm.

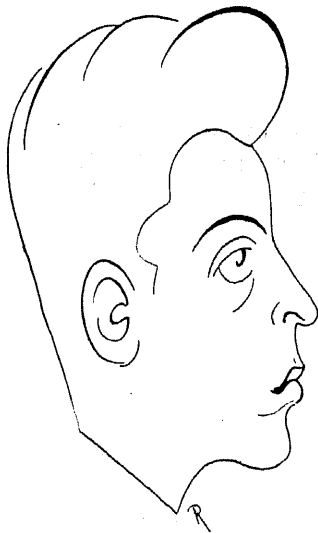
Mehel on isamaa, mehel on kohus —
võidelda vaprasti ongi ta jõus.
Sädeleb viina kui tuld me nõus,
homme võib taevale tõusta kõu.
Mehel on isamaa, mehel on kohus,
võidelda vaprasti ongi ta jõus.

Kallis on vabadus, seda ei anna
rahvas mu kodumaa iialgi käest.
Jõuab me elu pea üle mäest,
enne võit saama peab vaenuväest.
Kallis on vabadus, seda ei anna
rahvas mu kodumaa iialgi käest.

Elu on üürike, lilleke närtsib —
peatada midagi pole me jõus.
Täna veel sädeleb süda tuld,
viin meie peekrites — puhas kuld.
Elu on üürike, lilleke närtsib.
Vabaks peab jääma me koduõu.

Jaan Kärner (cit. Tormilüüra'st.)

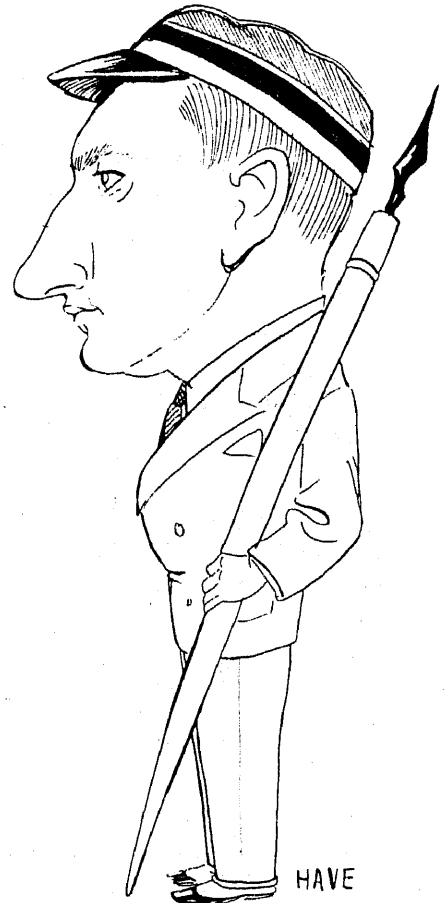
Georg Uibokand
Libo.

Karl Tasak

Harald Abram. Harts.

End. mag. cant. Laulmine
mõjustab ju ka ilmet.

Laekahoidja — teadagi, et kiita
amet ei ole, ja teda kiita ei ole
ka erilist põhjust.

Värske kirjatoimetaja. Arvab, et juris-
tile on kõige tähtsam reklaam, aga loen-
guil käib siiski. Nagu pildist näha, on
karrikatunist talle sõber olnud.

Tantsu kursus.

„ . . . Reb! Reb! sunduslik.“

Üks psühholoogiline targutis

homo sapiensi enefetunde *polaarsusest* Wiener doktor *Adleri* waimus ja kuidas jellega rööbastub korporatiivne kasvatusprintsiip, ning mis tähendus on sealjuures wäriwoiteklil — üks *targutis* neile, kes armastawad targutada.

Nikolai Rõuk.

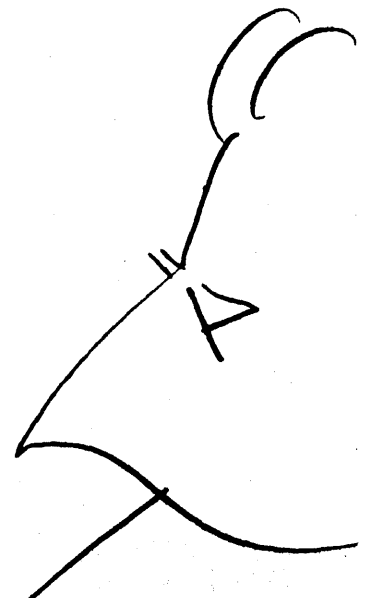

On just nimelt siia leheküljele asetatud. Armastab vahest väga hoogsalt kõnelda.

Nii. Neid etteheiteid, mida tehakse korporatiivsele ja korporatiivautoritatiivsele kasvatusmeetodile formaalsest küljest on harilikult kaks ühe ja sama inimese juust.

Kõigepealt — korporatiivne kasvatusmeetod a l a n d a t a t inimese enese wäärtuse tunnet. Seft, ja Püha Sumal, kas see pole inimese irratsionaalse koguwäärtuse hirmus pressi alla panek ja tema psüühe wägitus (attendaat), kui sunnitakse noort inimest paberossi otja tuld pakkuma ja teineford koguni jama sugusele tudengile nagu ta *ISE* — *horribile dictu* — klaasi täitma, kui see ka limonadiga sünnib.

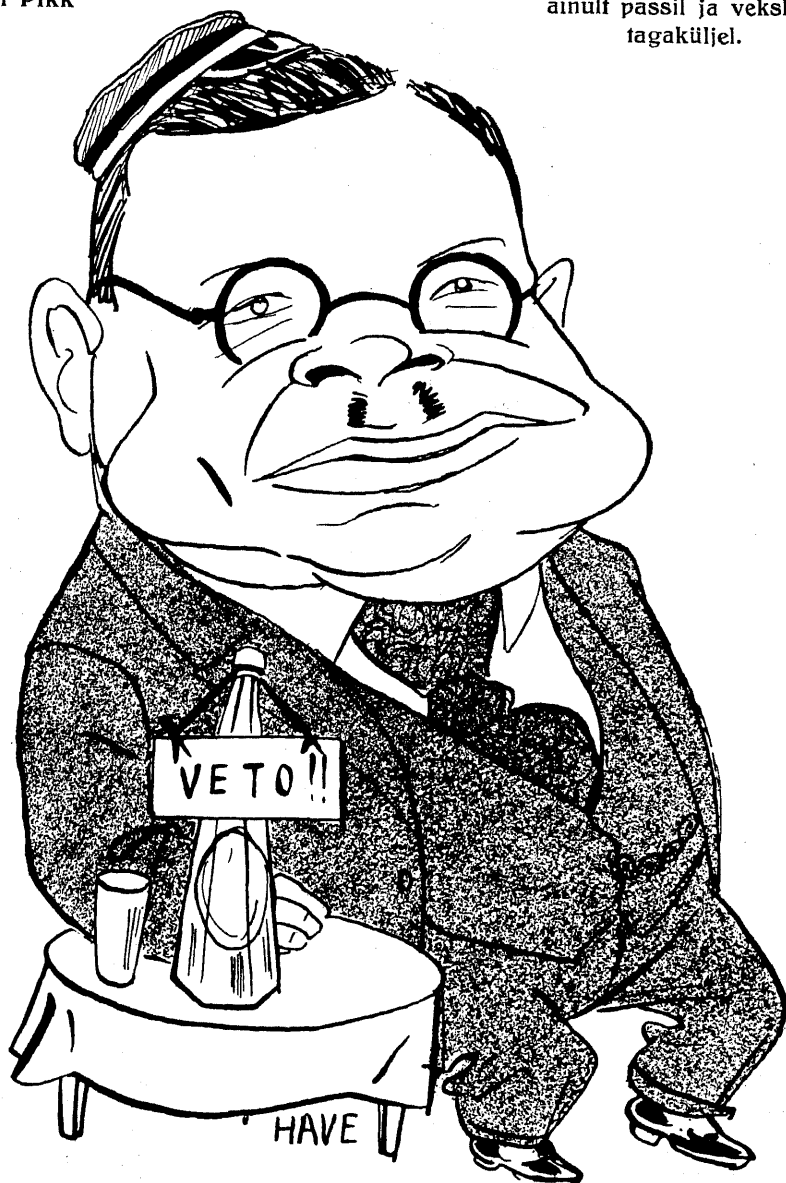
Teisest küljest aga — korporatsioonid kasvatawat härrasmeheleliku waimu. Seft et ole nähtud ju küllaldaselt, et noor tudeng julgeb hingata ja elada ning käia

Juhan Vasar
Juss.*Liboniuse sarž.*

Värske väitekirjaga valminud.

Karl Pikk

Maestro.

ainult passil ja vekslil
tagaküljel.

„O, alte Burschenherrlichkeit, wohin bist du entschwunden . . .!“

sama vabalt tänaval, kus viibib — ja ka kohtuvus — meie vabariigi kultuurifandeline ja -taheline põlv. No ütlege — Püha Broomi, kolbide ja retortide ning Sokratese laubal asuva muhu nimel — kuhu kõlbab see, et ühes korporatsioonis ei maksa see inimese briljantväärnus, mis on kristalliseerunud tas murde fogumiste, inglise filoloogiliste imede, gooti häälikajaloo, riimimisoskuste, vaa-raode dünastiate, Platõ ideede õpetuse, Kanti kategooriate kallal refoneerimise ja ärfamiseaja kõf-

rite biograafiade tundmistega, et see ja ka puberteetses käärimise ihas täislainetatud lehefüljed tinti ja trükimustagi ei maksa korporandi silmis, nagu fogu tartus ja teadus ning intelligentõki mitte rohkem kui ühe keskmise advokaadi oskus omi asju kohtus ajada ja oma perekonda toita.

Sa nii — heidetakse ette — korporatsioonides segatakse *sacra profanaque*, nähatkse sagedamini ainult seda, mida inimene suudab ja saadab forda, aga ei tunta au-tartuse väärinat selle *maxima elo-*

quentia vastu, mis nii õjutato, kui palju ta suudaks ja võiks. Sa ka fordasaadetud töö jäetakse kontvendi ruumides eraasjaks, ja ollakse ühtemoodi nendega, keda Demiurgos pole õnnestanud for-gete spekulatsioonilendudega.

Sa nii vägitavad nad inimese väärnust ja ühtlasi kindlustavad tema väärnustunnet ja diplomaatitust aupaljustuste vastu.

Õdesti, see sifemine *contradictio* ei ole mitte ainult kõrvalkvaatata-jate loogiline veelfoovidajät-vus, ei ole mitte ainult näilit,

et forp li fastvatus nii ühtlasi ründab, kui ka turgutab noore inimlooma enesetunnet, sest ka tegeli-

Jüri Uluots.

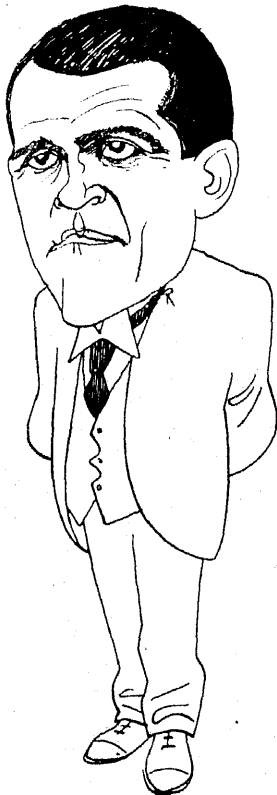
... eriti ja pääle muu loomulikult ja arusaadavalt ...

kult on kõigil sotsiaalpsühholoogidele ja — psühhoanalüütikutele kõige heuristilisem vaadelda korporatiivset fastvatust enesetunde õieti fuundamise seisukohast, enesetunde inferioriteedi ja melioriteedi põoluste kategoorialt, umbes nii nagu seda teeb prof. Adler inditoiduaalpsühholoogias inimese eneseülemuse- ja alamusetunnete komplekside eritelul. Mis sugugi ei tardoitse tähendada, et segaorganisatsioonide vaatlus peaks jääma tvaid freudiaanlaste eesõiguseks.

Zoomade sotsiaalpsühholoogiast juba on avastatud loomulik ja mitte ainult loomalik seadusepärastus, mille tõttu iga inditviil-

dest koosnetv ühiskond oma sifemises järjestises kipub forralduma üffikute inditviidide loomuliku üleoleku ja alistumise kohaselt teatud kindlasse autoriteetsuse astendiffu, *Rangordnung'i*, mis tähendab seda, et kui üks inditviid on ei-

Friedrich Puksov
Vana Prits(ov).

„Noh näh, jälle läks ... muud kui maksa ...“

Rikub oma raamatukoguga ausaid toomevaremeid („... ma tean küll, aga noh ...“), kuid saadab iga burši, kes 3-kordse meeletuletuse järele pole raamatuid tagasi viinud, prorektori juure.

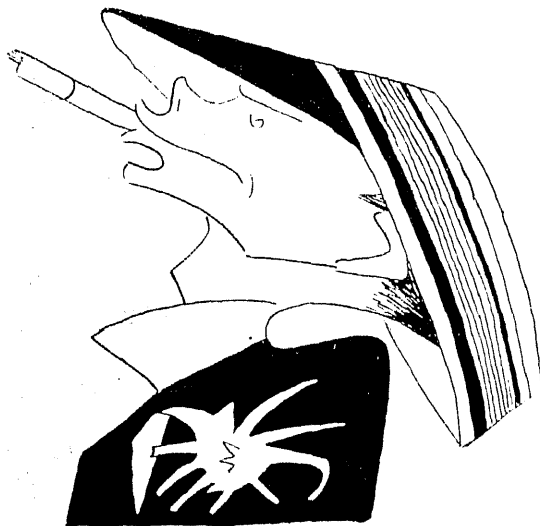
Pildil on parajasti piibu suust ära võmud,

sest üle tviid juhustlikult üle saanud, siis see festab pidevalt ja kauemat aega, nii et see tvaheford jääb festivaiks ka siis, kui objektitvofed põhjused äragi lange-

tivad. Ipa jääb pojale, ivanem ivend nooremale autoriteediks ka siis, kui ivanuse nõrkus on ram-

Henrik Visnapuu
Visna

O. Krusteni sarž.

Korporant, kuid siiski —
„poeeside kuningas“.

mestanud kõik füüsilised ja psüühilised eeldised.

Meie üliõpilasorganisatsioonilised ühiskonnad alluvad samadele seadusepärastustele, sest igas ühiskonnas kahe tviidra autoriteedi kokkusattumist saadab latentne tviidflustunne ja äramääramisõu, kas teine on üle tviid mitte.

Kui nüüd seda loomulikku tungi autoriteetsuse astendamisele lasta minna omaette arengus, siis ilmneb see oodatav nähe, et osa inditviidide jääb festivaalt oma inferioriteedi tunde paelusse. Kus pole kunstlikult sisse seatud rebaseid ega rebasistituuti, seal tekivad loomulikud rebased, organisatsiooni liikmed, kes kogu oma orgis viibimiseaja jäävad teiste mõju-alusteks, headeks poisteks, „pistur'iteks“, olengutel asjaforraldajateks, tviidileitvamaärijateks ja oma

kaastöitlejaile teiste väiksemate ülesannete täitjaks, mis muudugi toimub ka teatud vastastikuse lõbugagi, kuid on siiski halvaks kooliks allajääjale edaspidises elutöidtluses.

Julius Lill.

„... Vanamees, pea meeles, individuaalsus on esimene asi.“
Endine tegevaim vilistlane, praegu teeb tegemist meelsamini poliitikaga.

Pealegi ei ole sellel allajäämisel harilikult mitte objektiivset õigus-tist. Selline inferioriteedi kompleks võib tekkida täitsa juhuslikult, juhuslikult võimete proovist, samuti nagu kuffede- ja kanadetasvatufes juhuslik kofelusitulemus või mõni sellekordne kõrvalseisemine, mis jääb kehtivalt mõõduandvaks, mida ainult järk milöö muutus, olulised tingimuste teisestumised jne. võib ümber asendada.

Kui nüüd aga korporatsioonis või f. f. korporatiivautoritaativses kasvatuslikus instituudis noorliige, noormees, rebane, greenhorn, freshman, Fuchs või kuidas teda fujagil nimetatakse, pannakse

alamuslikule astendile autoriteedi redelis, siis on ka see otse teadlikult suunatud enesetunde mahajurumise aktsioon. Kogu vanaaegne, nüüd küll juba kaotiläinud või -minev „rebanel ei ole oma arvamisest“, „rebanel ei refoneeri“ jne. oli sihitud ta enesetunde vastu teina litsumisele. Ka nüüdne kaastöitleja õigus käsutada re-

Johan Sepp.

Endine poliitikamees.
Vasne tööstur, nüüd ametis linnavalitsuse kukutamiseks. Önn kaasa!

bast, nõuda talt teatud pifiasju etiketis ja ülesannete diendamisi — (tulepakkumine, „noorem teenib vanemat“ jne.) on kõige pealt sellele sihitud. „Rebane tehakse kõige pealt lolliks“, f. o. noore inimese enesetundele pannakse peale selline preffs, mis teda lasab sihilikult teaduda autoriteetfufe fenomeenist.

Selles kasvatusvõttes on aga ühtlasi ette nähtud teatud kindel enesetunde väljaprooviteerimise kõrvalseis. Käsuandmine ja täit-

mine tohib fündida ainult teatud piirideni, nii et alati jääb võimalus vastureaktsiooni turgutamiseks.

Ja peale selle ei tohi see edendada loomulikku enese inferioriteedi tunnet enesealhindamise kompleksi. Küll võib see ühikul juhitud haiglaste loomude juures seda tekitada, aga ka need on enamikult nii helltundelikud, et ainus käff klaverit aidata teise tuppa kanda või tuhatoosi tühjendada, võib inimese nii marru ajada, et ta jäädavalt loobub seda „refhiimi“ väljakannatamast ja kasutab efimeft foofjat või mittefoofjat juhust orgist kõrvale jääda.

Küll aga järjekindel distsipliin pifiasjades aegamööda harjutab siese distsipliinitunde ka üldisemate ja tähtsamate kohustiste vastu. Ma olen küll kangel usust ainuõndsaks tegeva printsipi monismi meie üliõpilaselus ja ka

Johan Holberg.

Reb! : „Vilistlane, cantus peto...“
— „Ah tehke ise, mis mina nüüd...“

üldiselt, kuid kindel on see, et kui kõik meie wabariigi kodanikud teeksid läbi forraliku rebaskuuri,

August Jürman

Kui tema näeb Ainsoni, siis otsivad kahekesi Holbergi üles . . .

Rasmus Kangro-Pool.

„ . . . Sa vaene, väeti eesti rahvas . . . ”

Kõneleb aga vahest rohkem Jaan Tõnissoni moodi kui Jaan Tõnisson ise.

siis oleks palju palju vähem irisevat ja hädaldavat enesepiitsutamist, sofsiaalset pessimismi ja riigitüdimust, kuna oma kohustuste austamine pifendites mannestab refoneerivat mugavuslaskust ja ühiskondlikkude, üldtähtfate ülesannete täitmisel.

Kuid kodanik ei pea olema teguvalmis mitte ainult oma kohustiste suhtes, mitte ainult käsku täitma ja nõudlik olema oma ülesannete suhtes, vaid ta peab oskama ka teiste wastu olla samuti nõudlik. Mitte mediteeriva resignatsioon ja stoitsism ei saa olla kodaniku ideaaliks. Kõnelemata weel indiiduaalsuse piirides, kus käjutäitmise oskus jagadami vähem tähtis kui ülesande ja käsuandmise - organiseerimise vajadus.

Enefetundega kontsessiooni andes käsu täitmisoskuse ja distsipliinile alludes on teiseks pooluseks korporatiivses elus enese kui õigustega — mitte ainult kohustistega — isiku maksmapanek, eneseülemuse tunne, kus jeda waja.

Selleslega psüühiliselt kaastäitv enefetunde turgutamine on teine kallak teisele poolusele.

Kui inimene pannakse, sunnitaksegi teiseft „üle olema“, siis ühtlasi ka selle kaudu ta kaotab iseeneft haltwaksapanu.

Sotfiaalset elus meie wabariigis on enesepiitsutamist palju juft õilsama iseenefest ja teistefst üleolemise waimu puuduseft.

Õõpufe ei ole juhuseft, et meie tugewamad warajema ärkamisaja tegelased oma iseteadtuse on forp!est pärinud.

Kuid selline korporatiivne kaswatusprintsiip on ainult siis rakendatav, kui see ei ründa isiku sijemist mina.

Korporatsioon ei saa olla näit. mõneks ilmatwaatelisele alusele rajatud ühingufe wõi kitsama sihi teenistuses, sest siis see ei ole enam enefetunde kaswatajaks, waid inimese orjastajaks, inimese waba arenemise asemel pannakse ta alguseft peale teatud kindla fategoorilise idee sugestiooni alla. See on hädaohtlikum kindlasti inimwäärtusele, *indiiduaalsusele*,

fui tifuga tule paffumine paberossfi otfa.

See ei tähenda muidugi mitte ka selliste orgide tüüpide õigusta-

Kas see on Hans Uustalu!?

Adalbert Kirschenberg (Mangu).

Kirjutas romaani, mida peetakse küll mõnelt poolt waimuwaeseks, aga siiski mitte nii naiiviks, et kõik uskusid, et ta ise selle kirjutanud.

Ühed kõnelevad, et K.-ü „Loodus“ olewat üles ostetud tema sõprade poolt, teised, et matasa tehtud. Ühe sõnaga, juttu on palju.

Hans Silbermann.
Vana Lövi

... noorliikmete vastuvõtmise
aparaadi konstrueerija: „kõige-
pealt võetagu vastu ja siis!..“

Johan Laidoner.

Üks Eesti ristiisadest.
Ei salli orjuseapo-
loogiat.

Eduard Kubbo.

Endine kuulus k! k! esimees.
Rukib tarbekorral ka iseennast.

matust. Fakt normeerib end ise.
Ei saa ju ühest või teisest seis-
kohast paratamatu pahets tun-
nustada organiseerumatukski mitte,
kui arvestame, et teatud kultuur-
hüüvesid on loodud just feltston-
nast pagetava võttes viibimise
faudu ja waadis mediteerimisega.

Peab ainult ka arvestama iga
tüüpi erisugust produtseerimistöö-
met. Optimumiks positiivseks
elusuhtumuseks — sellefaudu tegu-
võimsuse, ja kohusetunde kas-
vatuseks ning enese seisukoha
äramääramiseks *socios'es*, näib
suutvat autoritaalne kasvatus-
printsiip siiski rohkem kui näit.
omaaegne väene üliõpilaste kru-
zoflik meetod, kuid viimane on
jälle kriitiseeritva, refoneeritvalt spe-
kulatiivse mõttekäiklemise turgu-
tamiseks.

Ilmar Lill,
abiesimees.

Üks roosike on tõusnud ...
Vahest ohvritalleks tahes ehk
tahtmata. Õpib viimasel ajal
prantsuskeelt.

Arvan kui psühholoogiliselt sü-
tveneda neisse kasvatusalustesse,
siis mõlemal pool leiduvad oma
õigustised. Siis ehk hafatakse
ka aru saama, et isegi näilikut
fõrtvallistel asjadel on oma üles-
anded ja tarbed kumbagi kasva-
tusmeetodi teostamisel. Psühho-
loogiliselt ka üliõpilase välismärg
— see palju *eloquentia't* prototsee-
rinud värtviteffel ja rebasfirtel —
saavad oma sisemise õigustise.
See välismärg ei ole mitte ai-
nult välismärg, vaid ka sisemise
rõõmsa, optimistliku elusuhtumise
mürgis ja sellele kasvatamise
vahendiks. Välismärgi *dualism*
— pigifüngelt must rebasmüts
(— ainuolevuseks — firtel!) ja
rõõmsalt färatvad värtvõid — eks
see fonkreetista enefetunde polaar-
just. £.

Johan Prima.
Svani

Lõpetas ülikooli kõigi kahtlejate
kiusie. Viimasel ajal avaldab pere-
kondlikke kalduvusi.

Märkmeid konvendi majaehitamisest.

Vii! Jaan Kukk'e mälestusist.

Kokkuhoju mõttes ei annud meie välja ehitust ettevõtjatele. Otsustasime ise teostada. Valiti kolmeliikmeline ehituskomisjon, kuhu kuulusid Artur Jung, Rudolf Elken ja J. Kukk, Palgati vaid ehitusmeister ja järelevalve insener — arhitekt. Jung oli vanem härra, naisemees, riigiüksamid ees, aega vähe. Elkeni ülesanne oli Soomest plaani muretseda, mul tulid peamised koormad kanda.

Majaehitamine otsustati varakevadel ja taheti asi sügiseks katuse alla viia. Pool õnne kombel sain ühelt talupidajalt Jänese silla lähedalt osta põllukive vundamendiks (betoon-alusmüüre tol ajal veel ei vajatud). Suur ja raske tuleproov algas pääle kivide kohaletoimetamise probleemi lahendamisel. Reetee oli läinud, aeg kivi vedamiseks kõige vähem sobiv.

Panime suurejooneliselt kuulutused ajalehte ja teatasime kiviveo väljapakkumise aja.

Sellele üliühisale sündmusele kaasa elama kogunesid ksv! konvendi korterisse, Peterburi tänavale. Töö hankijaid mehi oli ka oma kari. Meeleolu oli pidulik. Jaan Piiskop, vist tookordne esimees, võttis üliühis poosi ja teatas et nii ja nii, et olge lahked, kes soovib. Kuid pakkujad ei lausu sõnagi... Piiskop ootab, et noh... kuid keegi ei kõssagi ega asu pakkumisele.

A. Adamson'i pinnipuulõige.

Jaan Kukk abikaasaga.

Asi lõppes fiaskoga. Sest pakkujad olid enne hinna suhtes kokku leppinud. Järgmisel päeval tuli tõõmehi otsida üksikult.

* * *

Teine juba tõeliselt pidulik sündmus oli, kui esimene voor kive kohale jõudis Veski tänava jalgteede äärde ühel ilusal pealelõunal, Hans Silbermann saftus korruga hasarti ja pani kokkukogunud ksv! oma kepiga takti lüües vabas looduses „Gaudeamus't“ laulma.

Linna suundmääruste kohaselt peab tänaval asuv ehitusmaterjal piiratud olema aiaga. Selle nõude täites kutsun Oskar Rütli kividele ümbertehtud planki vaatama. Rütli katsub ja kangutab poste, leiab need küllalt kõvasti otsapidi maas ning sõnab:

„Too om hää!“

Ei olnud aga päris hää ühti. Järgmisel päeval oli politsei kaelas, et postid olid tänavasse kaevatud. Kohus mõistis pärast terve rubla trahvi. Oleks ehk rohkemgi mõistnud, aga politseile sai õigeks ajaks selgeks tehtud, et protokoll on võimalik koostada ka alles siis, kui said postid vahepeäl välja kaevatud ja laudadele kinnitatud.

Liiva võtsime oma konvendi aiast, kuhu tekkis sügav paari süllane auk. Kui siis ksv! Nikolai Hallist kellegi üliõpilasest Pärnu sõbraga kaunis hääs tujus pimedavõitu õhtul näitas mehele kerkivat hoonet, oli korruga kadunud kogu ehitus mehe silmist ja mees Halliste silmist. Maa alt vaid kostis kirumist.

Äraseletamatu ettenägelikkuse tõttu oli aga just Nikolai Hallist kõige meistrim mees sõbra vesisest, libedast, kiitmärjast august välja õngitsemiseks.

Maja esimese korra valminedes ja saali laele talade asetades konstrueerisime kodusel teel erilise seadise talade kandejõu proovimiseks.

Nimelt kaalus ehitusmeister Dikson 12 puuda. Kui ta nüüd tala keskel istus ja ennast õõtsutas ja siis tala nõtkus, siis ei olnud tala küllalt kindel, ja kravititi mõlemale poole külge raudtalad.

Nii need talad siis ei nõtkunud ja ei nõtku ka küll praegu rapiiride paukimisel.

Albert Vilms.

Kui ta buršina konvendis elas, siis oli ta tuba õppereisu vääriline. Nüüd elab ta toas ta akadeemiline poeg. Tuba on jälle õppereisu vääriline.

Akadeemiline ohvitser ja organisatsioonid.

Asjaomastes ringkondades on mõnikord kuulda arvamusi, nagu ei peaks akadeemiline ohvitserkond hajunema organisatsioonidesse, vaid ta tähtsamaid ülesandeid oleks just eeskätt luua kindel, omaette akadeemilisi sihte taotlev üksus. Põhjendatakse seda muuseas kahe silmapaistva väitega. Esiteks — laialivalgumine mitmesse organisatsiooni võivat põhjustada seesmist diametraalsust kaitseväe ohvitserkonna ühiskorporatsioonis, ning teiseks — (eriti intiim-) organisatsioonide elu või-

vat soodustada ohvitserkonnas teatud militäärpedagoogiliste printsiipide kõikumisi. Lisaks nendele kriipsutatakse alla teisigi, kõrvalisi argumente, mis aga, olles puhtsubjektiivsed, omavad liialt kitsast tähtsust.

Mainitud kahes väites peitub osake tavalist tõtt, aga ka ainult selletõttu, et nende väidete pooldajad ei tunne akadeemiliste (intiim-) organisatsioonide elu ega põhimõtteid. Päälegi näib, et siin suhtutakse kaitseväe seesmisele dogmaatikale pisut kunstliku loo-

gikaga. Kuid tegeliku elu nõuded osutavad hoopis muud — peaaegu kõik meie akadeemilised ohvitserid on n. ü. tsiviilorganisatsioonides ning . . . kaaluvam osa nimelt just EKL-is. Väljavõtteid moodustavad mitmetel vormilistel põhjustel ainult üksikjuhtumid Tartus, eriti väljaspool.

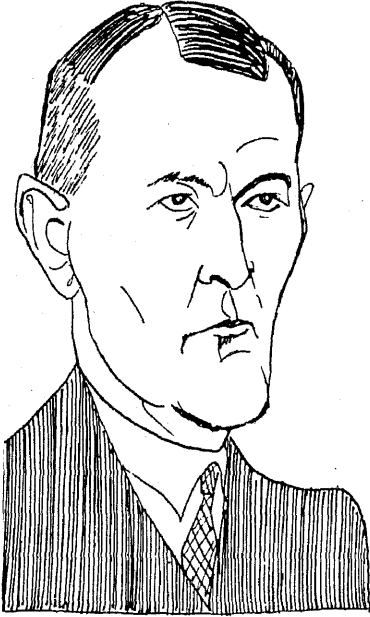
Kuna aga EKL-i akadeemiliste kaitseväelaste hulka kuuluvad paljud meie üldtuntud vabadussõja juhid, samuti väeosade vanemaid ja teisi vastutusrikastel kohtadel olevaid ohvitserisid, siis — loomu

Albert Piilmann
Pilutt, Äss jne. jne.

Suurem teoreetiline jurist. Praegu ratsariigemendi jaan. Reameheks ülendamise korral karta Troitzki tagasikutsumist.

Villem Saarsen.
Villu.

Eriline and vahest sõjakaks minna, kus rahu küllalt. Kahlleb siis, et Rooma viivad mitmed teed.

likult — on see argument, mis iseenesest küllaldasel määral räägib selget keelt.

Akadeemiline ohvitserkond, olles peaaegu tervikuliselt aru saanud organiseerumise elulisest tähtsusest, on selleks valinud loomulikuma tee, ära märkides haruldase üksmeelega kindlajoonelise tegevussuuna ning sama üksmeelselt fikseerides tinnustatud põhimõtted. Näiteks on ühe väeosa ülikoolis õppivaist ohvitseridest tervelt 77,5% EKL-i organisatsioonides, ülejäänud osake — 22,5% avaldab samu kalduvusi.

Erilise nähtena torkab silma asiolu, et akadeemilise ohvitserkonna organiseerumine on kandnud üldjoontes teatud väeliikide ja väeosade seesmist ühtlust. Nii näiteks, on ühe väeosa üliõpilasohvitserid koondunud vastavalt ka ühe organisatsiooni ümber, kuna aga teine väeosa või -liik kuulub enamikus teise organisatsiooni. Fakt iseenesest, mis iseloomustab teataval määral meie kaitseväge seesmist elu ja hinge, on ühtlasi ka tõenduseks akadeemiliste ohvitseride seesmisest sidest.

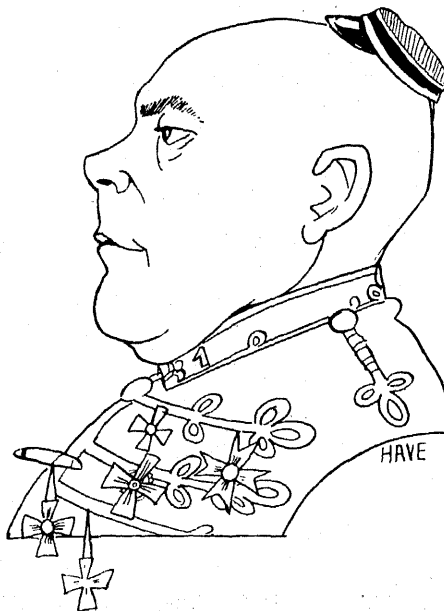
Intensiivne osavõtt organisatsioonidest niipalju kui seda võimal-

dab profession oma iseäralduste tõttu, on kindlasti positiivseid jooni nii akadeemilistele ohvitseridele kui ka organisatsioonidele, millistes töötatakse. Peab ainult tähendada, et vast igakord ei ole täielik suhtumine ja kõigekülgne töö organisatsioonis võimalik, sest ohvitseride kutseline ala ja sellega seotud kohused mujal katavad kinni suure osa vabu võimalusi. Aga ka siin on tegelik elu näidanud kesktee, kindlaks määrates ülesanded ja plirid, milledele rajaneb ohvitserkonna osavõtt akadeemilisest elust väljaspool auditooriumi.

Senised kogemused, senine töö ja teotsemine organisatsioonides näitab kujukalt, et ohvitserkonna osavõtt on täiel määral tervitav nähe, vast koguni paratamatugi sel juhul, kui tahetakse alaliselt kontakti hoida meie seltskonnaga ja kaaluvama intelligentsiga ning kui tahetakse vältida interneerivat tardumust.

Ei saa muidugi olla märkamata teatud õpiseid, teatud näpunäiteid, mida esile tõstnud senine tegevus organisatsioonides. Igatahes, neid on mitmed printsiipiaalse tähendusega, vajades vormilist ja sisulist redigeeringut. See on loomulikult

Ernst Kramm.

„... meil rügemendis...“

Jaan Soots.

Sõjakas rahutegija.

akadeemiliste organiseeritud ohvitseride eneste töö — täiendada, muuta ja liikuva eluga kooskõlastada tegevuse võimalused väliselt ja seesmiselt.

Mis aga puutub üliõpilasohvitseride koondumisse omaette piiratud organisatsiooni, siis peame tahes-tahtmatult tõeks võtma, et sellel ei näi küllaldast elulist vundamenti olevat. Vähe on veel, kui väidetakse, et siin „oleme vaid meie üksi“. Teatud kaalutlustel on ju see idee iseenesest põhjendatud, aga veel mitte teostatav. Pisut ümber vaadates leiame selle tõenduseks hoopis iseloomuliku fakti... Meie võime ju iga paari mehega luua uusi organisatsioone, kuid — meie ei ole igakord veendunud uute organisatsioonide põhimõttelises tarviduses ja, koos sellega, nende elujõulikkuses. Just seesmiselt kiratsevaid ja väliselt nõrku organisatsioonikesi on meie akadeemilises peres liiga palju. See on aga jõudude killustamine ja koguni tuulde puistamine.

Nii aga, kuidas on organiseerimisküsimuse lahendanud meie ülikoolis õppiva ohvitserkonna suur enamik, näib olevat kõige ratsionaalsem. Teiste mooduste paratamatus ei ole senises praktikas selgunud. Võib arvata, et sellel alusel töötamine lubab meie akadeemilisele ohvitserkonnale ka tulevikus eeldada laju perspektiivse ning elulisi teotsemisvõimalusi.

J. T.

2¹/₂ päeva Helsingis Häme-Osakunna 60-aastapäeva pidustusil.

„Üliõpilaslehele“ kirjutanud Ama Peri.

Ollakse küll juba Soome-Eesti hõimuliikumisega nii kaugel, et ei mõju enam puht-teoreetilised lähenemiskavatsused ja püüded, ilusad sõnad veel ilusamaist tahtmisist asja enese kasuks kuidagi hooandvalt, küll aga soetavad kahtlusmuige suuveerde.

On ometi kõik, vähegi asjahuvilised teadlikud mõlema rahva sõprusest ning koostöö vajadusest, nii et sõnalised seletused neist ideist ongi kauem kestnud, kui see tarbeline oleks olnud. Sellele veendele on tulnud nii ühel kui teisel pool lahte, ning neile äratundamistele on järgnenud tugevamad arvustus-sõnad hõimutöö edu suhtes — ja nii mõnedki edasinihkumised ning konkreetsed katsetised lahe mõlemapoolse noorsoo tihedama lähenemise ning täielikuma tundmaõppimise teel.

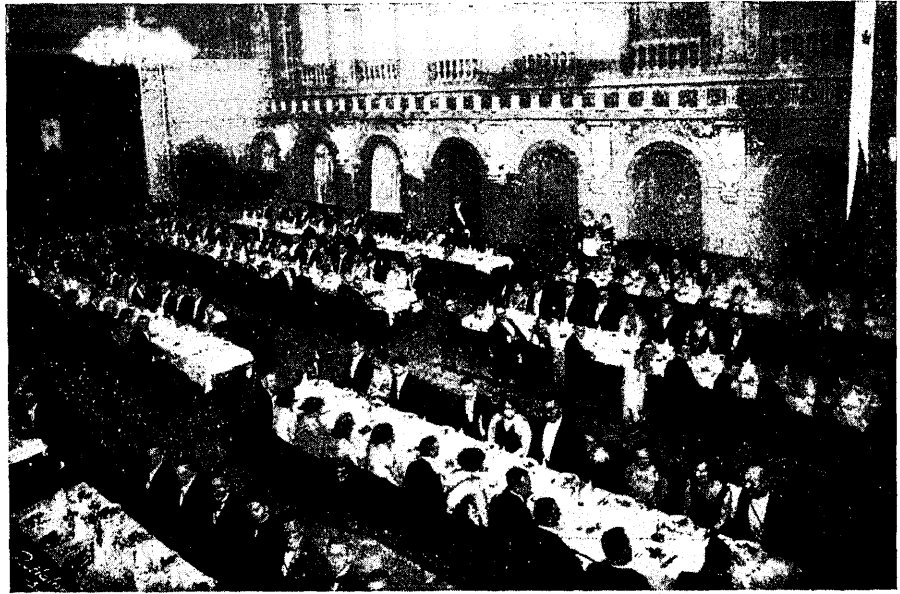
Siin siis hõimuideestiku üheks teostis-näiteks olgu sõpruslepingud Soome-Eesti üliõpilasorganisatsioonide vahel. Koostöötamise võimaluste soetamiseks on vaja näha vennasrahva eluavaldusi tõeliselt, neid mõista sügavamalt.

Ja see tahe avaldub noorsoos

Katri Halme.
Emäntä.

Häme osakunna hing. Neljast esitajast juubelil kartnud kõige vähem Soome lahe tujusid.

Häme-Osakunna 60-a. juubeli pidusöök vana Üliõpilastalu aulas.

tervelt ja otsekohele. Siin puudub enesekasu ainupüüd. Vaimustus on tahtejõuline.

Sõprusliitude loomisel on väikeseks tõkkepunktiks olnud asjaolu, et Soome üliõpilasorganisatsioonid on segaorganisatsioonid ja oma rohkearvuliste liikmestikkudega ületavad meie organisatsioone. Sellest on püütud üle saada seega, et üks soome organisatsioon on sõlminud lepingu 2 eesti organisatsiooniga.

26. jaanuaril s. a. oma 60. aastapäeva pidustusile oli soome suurim üliõpilasorganisatsioon Häme-Osakund kutsunud külla oma sõpruslepinglase — korp! Sakala ja korp! Filiae Patriae, kellega sõpruslepingu allakirjutamine teostus ülalnimetatud pidustusil.

25. jaanuaril lõunapaiku saabusime Helsingi iluskodusse sadamasse, astudes maale hämelaste

terve tuloa

hüüete ja elavate tervitusviibete saatel. Vast alles pääle meie kohalejõudmise pildistamise ajakirjanikkude poolt, saame kätt suruda Soome poistel ja tüdrukutel.

On tõsi, et

soomlase vaimustus

pole kiireltüütv ega tormine, kuid

kui juba märgata erilisemat sooja helki soomlase silmis ja elevust meeolus, siis on see tõsine ja täielik ning igale südamesse ja meelejääv. Vahetatud käepigistused hõõgusid sõprusest ja tõsisest

Neiti Gustafson.
Pikku juristi.

Viis Sakala 20. juubelilt palju südameid kaasa.

Aafos Tavaija

Häme osakonna kuraattori. Tema suur südamevõimise võime ei jäta oma edu avaldamata ka hõimusajanduses.

üksteise mõistmistahtest. Haarati meid nagu sülle hoolitsuses ja hõimises.

Esimeseks käiguks sadamast oli osakonna elamu uues üliõpilasmajas. Ilusad, hästi korraldatud toad olid erilise koduse tunde sisendajaiks.

Emäntä igalepoole ulatuv hoolitsev ja väsimatu käsi oli korraldanud mõnusa kohvilaua. Tutvusime osakonna praeguste liikmetega ning püüdsime harjutada kõrva ning mällu jätta soomekeelseid tähendusi ja lauseid. Siinalal soomlane, nagu ta isegi tunnistab, ei näita erilist painduvust. Kuigi pöörabki meeletjätvat tähelepanu mõnele eestikeelsele väljendisele see nagu vägisi püüab teisest kõrvast välja lipata. Ah, see keeleküsimus,

olguigi tähtsamaid ning olulisemaid aluseid hõimu-lähenemisastmestikus, seda tõrkjam jalgu alla võtma, eriti sealpool laheveert.

Seda senini. Kuid viimasel ajal tundub küll asi vähe paranenumana. Ja juba kuulduski kusagilt eesti keeles: „Kuidas Eestis muidu ka elatakse?“ ning vähe hiljem jõudis kohale äsjailmunud Soome Ylioppilaslehti, Hä-

me osakonna erinumbrina, kus eriline eestikeelne tere-tulemast hüid sisukaks kirjutiseks, ja nii see keeleküsimus ei tundunudki enam eriliselt tõrkjana. Ja muidugi — järjest vähem näeb seda naeratlevat päänoogutust, mis ütles kõike, kuid mitte öeldu mõistmist ega arusaamist.

Külastasime osakonna inspektorit, professor Gunnar Suolahtit, osakonna hooldajat, teotsemise kontrollijat ning sõpra ja nõuandjat. Hämeosakonna inspektor on õige lähedane osakonnale, ning on erilise soojuse ja armastusega kogunenuma ja väsimatuma nõuandjana ning töötelijana annud palju hääd ja ülesehitavat osakonnale. Prof. Suolahti huvi eestlaste vastu, tagasihoidlik kuid soe osavõitlikkus meie elust-olust, julgustas ja lootustas Soome-Eesti lähenemistuleviku mõtet.

Ilusa õhtu veetsime rahvusteatri, Sheriffi „Matkan pää“ etendusel. Tükk on läbilõõnum — juba üle 20 korra läheb täie saali ees. Rahvusteatri juba hästimõjuv sisemus, seda enam näitlejate mõjurikas, viimistletud mäng veelgi sisustas ja rikastas päevast muljestikku.

Õhtu hilisema osa veetsime osakonnas, tutvudes hämelastega ja nende eluga, osa võttes pidulikust pühapäeva meeleolust.

Lauri Puntila
Lasse

Suur sõpruslepingute sõlmija. Häme osakonna endine sekretär ja selle ajaloo eritundja.

„Tere tulemast eestlased! Kuulsin teie tulekust, ning seepärast ei püsinud ütlemast teile tervitusi Helsingis“, — sõnab alati noor ja väsimatu hõimutegelane mag. V. Helanen, kes tulnud ka osakonda.

26. jaanuar, tõeline pidupäev,

„Korp Sakala ja Pillae Patriae esindus Helsingi saabumisel.

algab aktusega vana üliõpilasmaja peosaalis. Saal, äsja valminud remondi korraldusist, ehitud rohelisega, mõjub seda ilusamalt ja pidulikumalt.

Saali remondi kulude summa, mida kuulen nimetatavat, kõneleb Soome Üliõpilaskonna suurest jõukusest.

Aktusel, kuhu ilmunud ülikooli rektor, õppejõude, inspektor, muid võõraid ning koguke piduilmelisi soome kaasvõitlejaid, anti ülevaade osakonna teotsemisest ning avaldusist. Austusväärne laialdane tegevus rahvakultuuri aladel. Liikmed on tihedalt kokku kasvanud

Häme maakonnaga selle rahvaga ning on teinud suure töö maakonna igakülgsuks eduks. Rahvaülikoolide

26. I 30. Korp! „Filiae Patriae“ kirjutab alla sõpruslepingule Häme-Osakunnaga.

Henrik Sepp
Heikki.

Et ta lövi seljas (*jalopeura pro polku-pyörä*), sõitis läbi terve Soomemaa hõimusuhteid arendades Kaarel XII-da sõjamundris, sellest meie ei kõnele. Praegu veel põhimõttelik poissmees, mille mõju ei tea eitada auditooriumi koosseisus.

asutamine ning seks otstarbeks õppejõudude ettevalmistamine, rahvakoolide avamine, maakonna keelemurrete uurimine, Häme muuseumi asutamine ja korraldamine, rahvaluule ja muinasvarade kogumine . . .

Siin ilmestub
Soome üliõpilasorganiseerimismooduse

vooruseid — tihe ühendus oma maakonnarahvaga, osavõtt selle eluavaldistest ja saatusest, tugev tahe kodu hääkäigu tõstmisel ja kultuuritöö edendamisel.

Häme on hämelasele ilusam maakond. Päikegi on Hämes heledam ja tulutoovam, viljad lokendavamad, loodus meeliülendavam.

Hämelased on Soome mulgid, seega jõukam rahvas, aeglase iseloomuga. Nad ise loevad nendele karakterseks lauseks järgmist: midagi pole enam kui aega. Kuid seejuures ise-teadev, haruldaselt töökas ja tegevustahteline rahvas.

Häme-Osakond on kasvanud ligi 1000 liikmeliseks koguks, kellede hulgas hulk kultuuri- ja avalikke tegelasi ja ülikooli õppejõude, nii et ülikooli kantsler arvas Häme-Osakonda võivat avada omaette ülikooli.

Aktusel esines osakonna segakoor hästiõnnestunult ning mõjuvalt.

Samal päeval oli võimalus osa võtta üliõpilaskohviku avamisest, mis üliõpilaste poolt erilisel elavalt vastu võeti.

Kalle Väisälä

Esimene soomlasesi-vilistlane Sakal, buršikoosim hõimlane.

Viibisime vähe aega üliõpilasköögis, kus Soome üliõpilaskond on jõudnud igapidi rahuldavale astmele, siingi tähtsaks argumendiks on olnud majanduslik jõukus.

Samal päeval, vähe hiljem kogunesime pidulikule koosolekule, kus päätoiminguna oli ette nähtud

Häme-Osakunna ja korp! Filiae Patriae vahelise sõpruslepingu allakirjutamine.

Tõsine, mõlemapoolne käeulatus sõpruseks ja koostööks.

Teatavaks said Häme-osakunna poolt määratud

stipendiumid Sakala'le ja Filiae Patriae'le.

Samal koosolekul esineti

Suur-Häme

osakonna asutamismõttega. Ülikooli lõpetanud, vilistlased, ei ole Soomes kindlakujulisemas ühenduses organisatsiooniga. Kuigi juba 1919. on osakonnas kõnet olnud vanemate liikmete lähidamasse ühendusse astumisest noorematega, mis aga läbiviimist pole leidnud, siis nüüd seda mõtet pooldatakse soojalt ning vilistlaskogu asutamist arvatakse õige vajalikuks. Tublisti on asja mõjustanud Eesti eeskuju.

Ei tea, kust otsida põhjust, kuid naisliikmed ei tundu küllaldast huvi tundvat organisatsiooni koosolekute, ega sisemise kui ka välise elu juhtimise vastu. Nad hoiuvad tegemist tegemast organisatsiooni puutuvate põhimõteteliste küsimustega. Kuid kes suudaks võistelda Soome naise ideaalse koduse elu korraldamises. Nii organisatsiooniski pidi imestama naiste hakkajaid ning nobedaid käsi ja ilu- ning mugavusmeelt korraldusis.

Ohtul kogunes üle 300 osavõtja pidusöögile vana üliõpilasmaja personaali. Soomlane

armastab kõnelda

pidulikel juhuseil. Viie tunni kestel öeldi tervitussõnu külalisile, ülistusi ja armastussõnu Hämele, lugupidamisavaldusi rahvuslikule ülikoolile, tuliseid avaldusi Suur-Soome liikumisele, tänusõnu inspektorile. Kõned olid põimitud musikaalsete ettekannetega.

Hiljem oli tants. Ja Soome ballid — ei näe erilist sätendavust ega hiilgust, seda hästimõjuvum on aga tagasihoidlikkus ning soliidsus. Soomlane tantsib palju, kuid hästi ainult rahvapärasemaid tantse ja omas iseteadvuses leiabki ainult neid hästitantsitavatena.

Erilise tähelepanu- ning lugupidamisavaldistena olid küllakutsed ülikooli rektori ja kantsleri juure, kes huviga jälgisid seletusi Eesti elust ja olust, ning Soome-Eesti noorte sõprust.

Jäi veel lühike ajamõõt kunsti-

muuseumi külastamiseks ning oligi lõpp neil meeoleolu- ning sisurikkail pidustusil. Veel soojad pilgud ja sõnad, tugevad käepigistused ning laev liigub teisele poole lahte.

Selle õige lühikese ajaga, tänu soomlaste erilisele oskusele ja võorastevastuvõtlikkusele, suutnud täiesti koduneda Helsingis, on raske üle saada kahjutundest lahkumisel. Vast ainult kindel teadmine, rahustab meelt, et **noored nüüd Soome silda enam ehitavad kui sellest kõnelevad.**

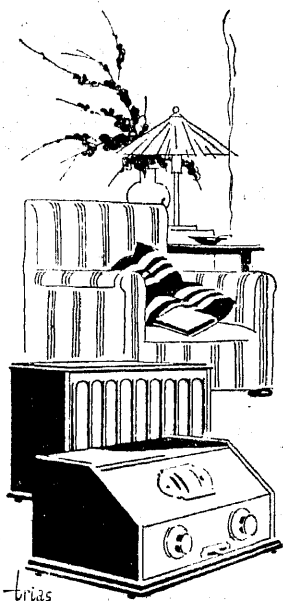
Juhan Libe — Libonius

Helmut Valtman — Have
Motto: *Ars longa vita brevis est.*

Karrikatuur ja karrikaturist, kumbki pole kumbagi produtseerinud. Isa ja poeg. Erinumbri tegev-toimetus enesest ei kõnele.

Vastutav toimetaja: **Juhan Libe.** Tegev toimetaja: **Karl Mihkla.** Liikmed: **A. Ostrat, H. Rink.**
Väljaandja: **Tartu Üliõpilaskonna Edustus.**

Parim ajaviide on hea
raadio aparaat

ainult meie suurest ja mitmekesisest laost leiate omale meelepärase aparaadi

K.m.

Vennad Prüüs

Kaubahoovis 20/21, telef. 12-92

Tartu Telefoni vabriku ainumüük.

Ilmakuulsa Telefunkeni esitus.

Philipsi moodsate võrkaparaatide Toko, Esto-
Muusika, Loewe, Tefag, Ideal j. t. aparaatide müük.

Ak. Koperaatiivi liikmetele 0/0%

N. M. K. U. EINELAUD

Tallinn, Lai tänn. 1.

Telefon 12-15.

Akadeemilise pere koonduskoht

*

**Hommiku-,
lõuna- ja õhtusöögid**

*

Kodusel viisil maitserikkalt valmistatud toidud. Mõõdukad hinnad. Teenimine ja riiehoold tasuta.

R. Võsu
Veinid, napsid, liköörid

Maiustus- ja koloniaal-kaubad.

Rikkalikuim valik.

∞

Õlle müük ja tellimiste vastuvõtmine.

Hinnad soodsad.

SUURTURG 20, Tartu Panga majas.

Kõnetr. 7-25.

KAUBA PANK A.-S. Tartus

Suurturg nr. 12, omas majas.

Asutatud 1905. aastal.

Telefonid nr. 9 ja 209.

Kinnitusosak. nr. 183.

*

Põhikapital

Kr. 200.000.—

Eri- ja tagavarakapitalid „ 139.257.83

Toimetab kõiki pangaooperatsioone.

KINNITUS A.-S. EESTI LLOYDI PEAGENTUUR.

Juhatus.

A.-S. „SILVA“ Tallinn

PEAKONTOR: Merepuiestee nr. 17. / **Telegr. aadr.:** „SILVA“.
Telefonid: oma keskjaam väljakutsega „Silva“.

KAUPLUSED; Merepuiestee nr. 17 ja Estonia puiestee nr. 19.
METSA- ja EHTUSMATERJALI LADU: Jaama 10 ja Narva mnt. 27.

Parimad rehepeksumasinaid: ARVIKA ROOTSIST.

SUURIM EHTUSMATERJALIDE LADU:

Palgid, lauad, lubi, tsement, kips, telliskivid, katusepapp, plekk, talad, naelad, värnits, klaas jne.

LAIULATUSLIKUM METSAÄRI EESTIS:

Oma saeveskid, tislertöökoda, laevad ja eksport.

Täiuslikumad põllutööriistade, masinate, rauamaterjalide, põllurammu ja naftasaaduste kauplused.

„PETTER“ mootorid, „WITTE“ mootorid, „MASSEY-HARRIS“ mootorid, „RASEVSKY“ sahad, „HEILIGENBEIL“ sahad.

TUNTUD JA KUULSAD AINUESITUSED:

„FIRESTONE“ autokummid, „STUDEBAKER“ sõidu- ja veoautod, „BROCKWAY“ veoautod, „MASSEY HARRIS“ põllutööriistad, „D. W. F.“ kuullaagrid, „TH. FLÖTHER“ põllutööriistad, „FOSS“ smirgelkäiad.

Tallinna Majaomanikkude Pank

Harju tänav 29

Avatud iga päev kella 9—2

Tel. 33-11, 33-69

Pank võtab raha hoiule, jooksvale arvele ja tähtaja peale, igasugustes summades ja maksab ajakohast protsenti. Pank diskonteerib vekseid, annab laenusid, **toimetab kõiki pangaoperatsioone.**

**Rahasaatmine kõikidesse
Eesti linnadesse ja rahvarikkamatesse kohtadesse.**

Peale selle toimetatakse pangas majade ja muude varanduste kinnitamist tule, varguse ja muude õnnetuste vastu ja võetakse Majaomanikkude Seltsi liikmeid ja liikmemaksu vastu.

Juhatus.

A/S. OSKAR KILGAS

TRIKOO-, PITSI- JA SUKAVABRIK
TALLINN, VOLTA 3.

Suurim vabrik Eestis,

Valmistab kõrges häädures :

SUKKI,
SOKKE,
LASTESUKKI,
TRIKOO PESU,
SIIDITRIKOOD,
SPORDIÜLIKONDI,
PESUPITSE,
PAELU.

Siidi, poolsiidi ja villaseid KLEIDI- ja PESURIIET.

KAUBAD VARUSTATUD VABRIKU MÄRGIGA JA SAADAVAL ÜLE MAA.

**Kondiitri-äri ja
kohvik**

H. FEISCHNER

**Tallinn,
Harju 45, telef. 19-50**

Ainult

„Kiirus“

I. Tartu kiir-saapaparanduse tööstus

Suurturg 1.

Parandab kiiresti ja hästi igasuguseid jalanõusid.

**„Üliõpilaslehe“
talitus ja toimetus**

avatud teisip. ja laupäeval
kella 4–5 p. l.

Üliõpilasmaja III kord.

*Kaasvõitlejad tehke kaastööd ja
tellige „Üliõpilaslehte“.*

VÄRSKE JA LÕBUS MEELEOLU

tudengite organisatsioonide peoõhtutel ja olengutel on ainult
siis, kui nende laual ei puudu

Ē. T. K.

» KILUD ja SPROTID «

Oma headuse poolest on need kaubad saanud
kõikide üldtunnustuse. / / Nõudke igalt poolt.

Pealadu: E. T. K.

TALLINN, Lai t. 39/41.

(Eesti Tarvitajate Keskühisus)

HARULADU:

Tartus, Maarjamõisa tän. 21.

KOGUDUSTE PANK

Suurturg 3 / Telefon 11-67.

*Hoiusummad * Laenud * Čekid * Transferdid * Inkasso*

Üheski heas raamatukogus ei või puududa meie laos olevad :

Ülikooli 10. a. juubelialbum **TARTU ÜLIKOOL**

1919 – 1929

(Hind 6 kr., üliõpilastele 5 kr. 40.)

Majandusteaduslikud, eriti eramajanduslikud kirjad.

Hind 2 kr. 50 s.

**Akadeemilise Metsa Seltsi
Akadeemilise Üsuteaduse Seltsi
Akadeemilise Emakeele Seltsi**

J. t. väljaanded.

Kõigi kodu- ja välismaa ajalehtede ning ajakirjade kindlal arvestusel vastuvõtmine ja kiire täitmine.

Loengute kaustikud 15 s. ja muud õpiabinõud.

AKADEEMILINE KOOPERATIIV

Raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplus
Jaani tänav 7, telefon 63.

Eesti Laenu- & Hoiu-Ühisus

Tartus, Suurturg 14, omas majas.

Telefonid 700 ja 177. / Telegr. aadress „ELHU“.
Postkast 238.

ESIMENE ESTI ÜHISPANK.

Asutatud 1902.

Võtab raha hoiule ja annab laenusid. / Ostab ja müüb välisraha.
Čekid Soome, Läti, Rootsi, Inglise, Saksa, Prantsuse, Ameerika ja
Helveetsia valuutas. / Kodumaal ühendused kõigis kohtades teiste
pankadega. / KÕIK PANGAOPERATSIOONID.

Uuemate nõuete järele kindel varakamber.

Koduseks varakogumiseks ilusad hoiukarbid.

AGENTUURID: Kindlustusselts „Eesti“,
Esimene Eesti Kinnituse Selts „Eeks“.

A/S. PROV. J. LILL, TARTUS.

Suurim ja täiuslikum ladu igasuguseid

kemikaale ja laboratooriumite tarvis
klaas- ja kummikaupu

A/S. PROV. JULIUS LILL

Tartu, Narva tän. 6, telefon 1-66

OSAKONNAD:

Tartu, Rüütli 10, tel. 5-49. Tallinn, V.-Viru 15, tel. 12-88

*

Parimatest vabrikutest

fotokaamerad, suurendus-aparaadid, plaadid,
pakkfilmid, rullfilmid, paberid, post-
kaardid, statiivid, justophot,
autoknips, paljundus-
raamid jne.

Üllõpilasile maksusoodustused.

Shokolaadi- ja biskviiditehas

AKTSIA SELTS

GINOVKER & Co

TALLINN

TALLINNA

JUUDI ÜHISPANK

Tallinn, Viru 7, telef. 20-66.

*

**TOIMETAB KOIKI
PANGAOPERATSIOONE
SISE- JA VÄLISMAAL.**

*

**PANGAL OMA SPEDITSIOONI
JA KINNITUSE JAOSKONNAD.**

*

**Iga asjatundja üliõpilane
eelistab Eesti tehase**

UNION

jalanõusid,

millised on

**moodsad,
vastupidavad,
odavad.**

*

MÜÜGIL kõigis paremates jalanõude
kauplustes üle riigi.

Linnades omad vabrikukauplused.

**Tartu
Üliõpilaskonna**

tähtsam kogumiskoht

on

**KOHVIK
„LINDA“**

**L
I
V
O
N
I
A**

**ÕLU
MÖDU
LIMONAD**

TARTUS, KALDA 5/6 TEL. 2-38

**Tehase saadused tuntud kõrges
häduses!**

**Iga tudeng nõuab ainult
EESTI ÕLUT.**

**DAAMIDE
HÄRRADE
TEAATRI
COIFFEUR J. LUKSEP
TARTUS, KÜÜNI 3.**

- Alandatud tööhinnad -

Habemeajamine	20 s.
Jaukselõikamine	40 „
Lokkimine	50 „
Manicure	75 „
Kulmude ja ripsmete värvimine	50 „
jne. jne.	

Äris töötavad ainult täiesti vilunud diplomeeritud töötajad. Eeskujuline puhtus. Ootamist ei ole.

Kõige austusega **J. LUKSEP.**

KOLMAS TARTU LAENU- JA HOIU-ÜHISUS

Tartus, Suurturg 8. Juhatuses telefon 11-13. Üldtelefon 99.

Aktiva		Äriseis 1. jaanuaril 1930. a.	Passiva	
Kassa ja jooksvad arved teistes pankades	Kr.	107.686,87	Osamaksud	Kr. 205.886,97
Väärtpaberid	"	10.580,60	Tagavara kapitalid	" 27.530,46
Laenud	"	2.889.374,85	Hoiusummad	" 1.976.258,71
Korrespondendid „Loro“	"	59.855,86	Asunikkude ja riikliste laenude kontokorrent	" 509.718,22
Vallasvara	"	13.198,30	Kontokorrent ja vekslite rediskont	" 178.042,45
Garantiid	"	178.050,17	Korrespondendid „Loro“	" 249,32
Muud algid	"	26.045,76	„Nostro“	" 46.525,45
			Garantiid	" 178.050,17
			Muud passivad	" 121.356,14
			1929. a. puhaskasu	" 21.194,52
				" 3.264.772,41
		<u>3.264.772,41</u>		

Ühisus võtab raha hoiule, annab laenusid välja ja toimetab kõiki panga operatsioone. Liigete vastastikune vastutussumma on Kr. 1.029.434,85.

JUHATUS.

VENNAD VEPP

MOE
PUDU-
JA
PESU-
ÄRI

TARTUS
KAUBAHOOVIS 2
Telef. 4-81,
PROMENADI TAN. 2
Telef. 13-54.

*Rikkalik valik, hinnad odavad.
Veluur- ja karusviltkaabud.*

KREDIIT PANK

ASUTATUD 1907. a.

PEAPANK:

TALLINNAS, S.-KARJA 20.

Telegr. aadress: — „KREDITBANK“

*

OMAKAPITALID KR. 1.950.000.—

*

OSAKONNAD:

Abjas	Jõhvis	Tartus
Antslas	Narvas	Türi
Haapsalus	Nõmmel	Viljandis
Hiiu-Keinas	Tapal	Võrus

**Toimetab
kõiksugu pangaoperatsioone.**